

ІНФОРМАЦІЯ **про діяльність Державної судової адміністрації України** **за 2016 рік**

У звітному періоді робота ДСА України була спрямована на здійснення організаційного та фінансового забезпечення діяльності органів судової влади в межах повноважень, визначених Законом України "Про судоустрій і статус суддів". Така діяльність сприяла практичній реалізації принципу верховенства права та забезпеченню функціонування судової влади, що відповідає суспільним очікуванням стосовно незалежного та справедливого суду, а також європейським цінностям і стандартам захисту прав людини.

Кількість судів, організаційне та фінансове забезпечення діяльності яких здійснювалося ДСА України, як головним розпорядником бюджетних коштів, на кінець 2016 року становила 675.

ДСА України інформує про результати діяльності щодо організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення органів судової влади, крім судів, розміщених в Автономній Республіці Крим і місті Севастополі, а також місцевих загальних судів Донецької та Луганської областей, що залишаються в межах території, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Станом на 01.01.2017 на тимчасово непідконтрольній Україні території залишаються 86 судів.

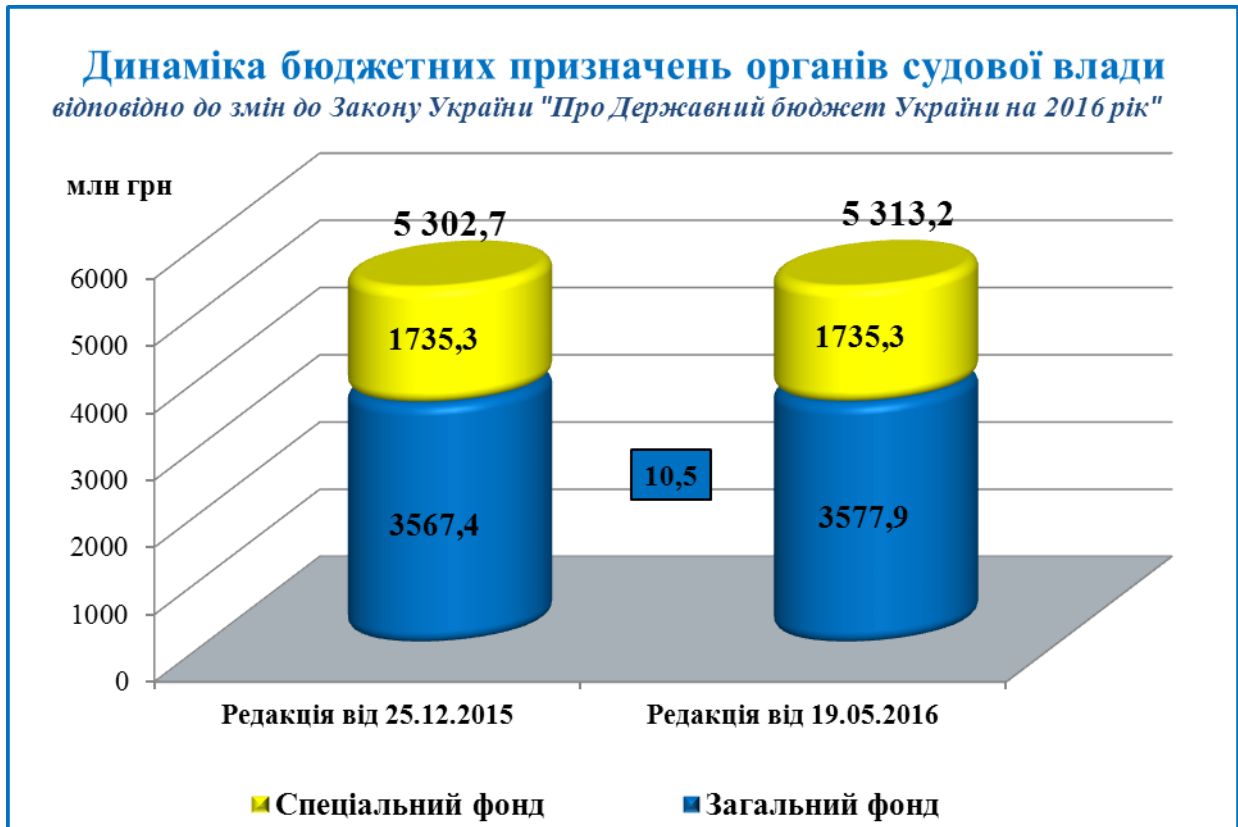
1. Стан фінансового забезпечення органів судової влади

У 2016 році для органів судової влади, забезпечення діяльності яких здійснювалося ДСА України, обсяги бюджетних призначень змінювалися лише один раз.

На дату набрання чинності Законом України "Про Державний бюджет України на 2016 рік" бюджетні призначення для органів судової влади склали 5 302,7 млн гривень.

Згідно із Законом України від 19.05.2016 № 1384-VIII "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2016 рік" бюджетні призначення для органів судової влади на 2016 рік склали 5 313,2 млн гривень.

Збільшення видатків на 10,5 млн грн за загальним фондом державного бюджету відбулося у зв'язку з підвищенням соціальних стандартів в Україні.

Відповідно до пункту 2 протоколу № 10 засідання Кабінету Міністрів України від 11.05.2016 Міністерство фінансів України запропонувало головним розпорядникам бюджетних коштів скоротити видатки з метою економії бюджетних коштів у поточному році на 10%.

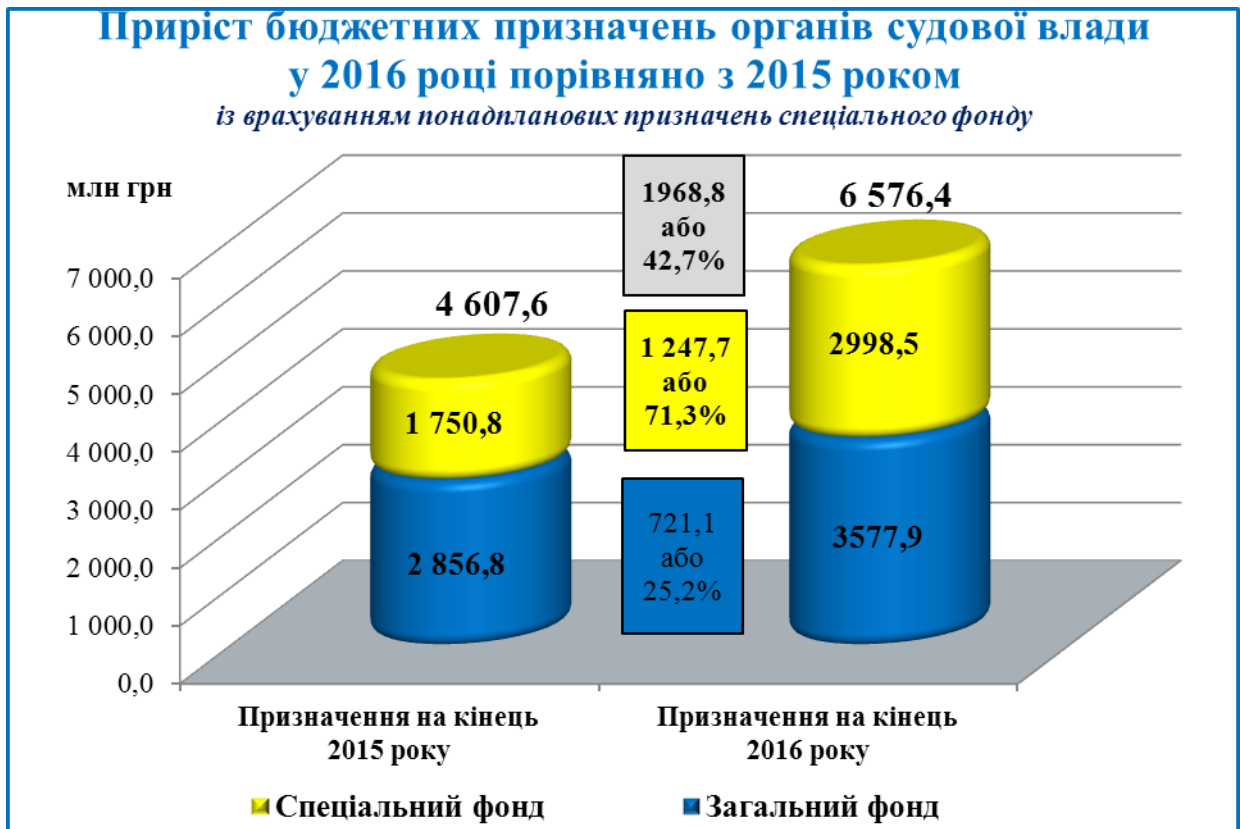
На підставі норм чинного законодавства ДСА України листом від 21.06.2016 № 11-4493/16 на адресу Міністерства фінансів України обґрунтувала неможливість скорочення призначень державного бюджету для системи правосуддя України.

На кінець 2016 року загальна сума бюджетних призначень для забезпечення діяльності органів судової влади, з урахуванням понадпланових надходжень судового збору, склала 6 576,4 млн грн, з яких із джерел загального фонду державного бюджету – 3 577,9 млн грн, із спеціального фонду державного бюджету – 2 998,5 млн гривень.

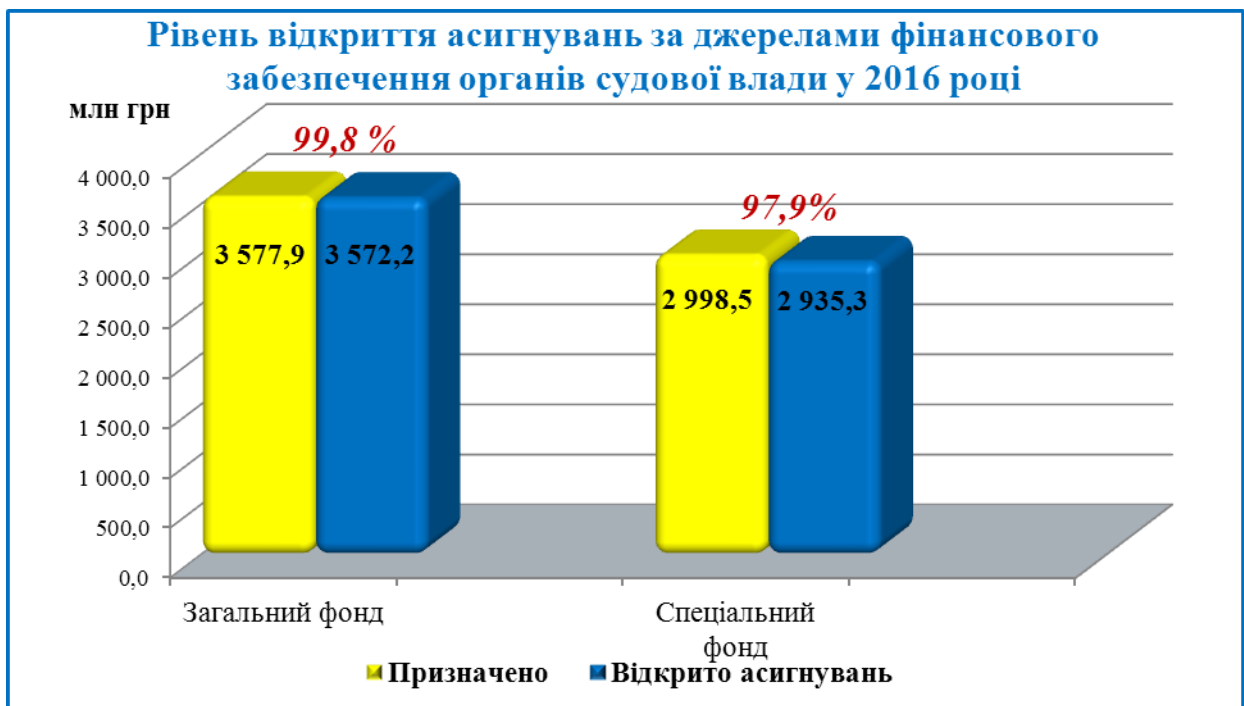
Приріст бюджетних призначень у порівнянні з 2015 роком склав 1 968,8 млн грн або 42,7%, у тому числі за загальним фондом державного бюджету – 721,1 млн грн або 25,2%, за спеціальним фондом державного бюджету – 1 247,7 млн грн або 71,3%.

У 2016 році в структурі бюджетних призначень загальний фонд державного бюджету склав 54,4% (2015 рік – 62,0%), спеціальний фонд державного бюджету – 45,6% (2015 рік – 38,0%).

Отже, у 2016 році спостерігається збільшення частки призначень із джерел спеціального фонду державного бюджету на 7,6% порівняно з 2015 роком.

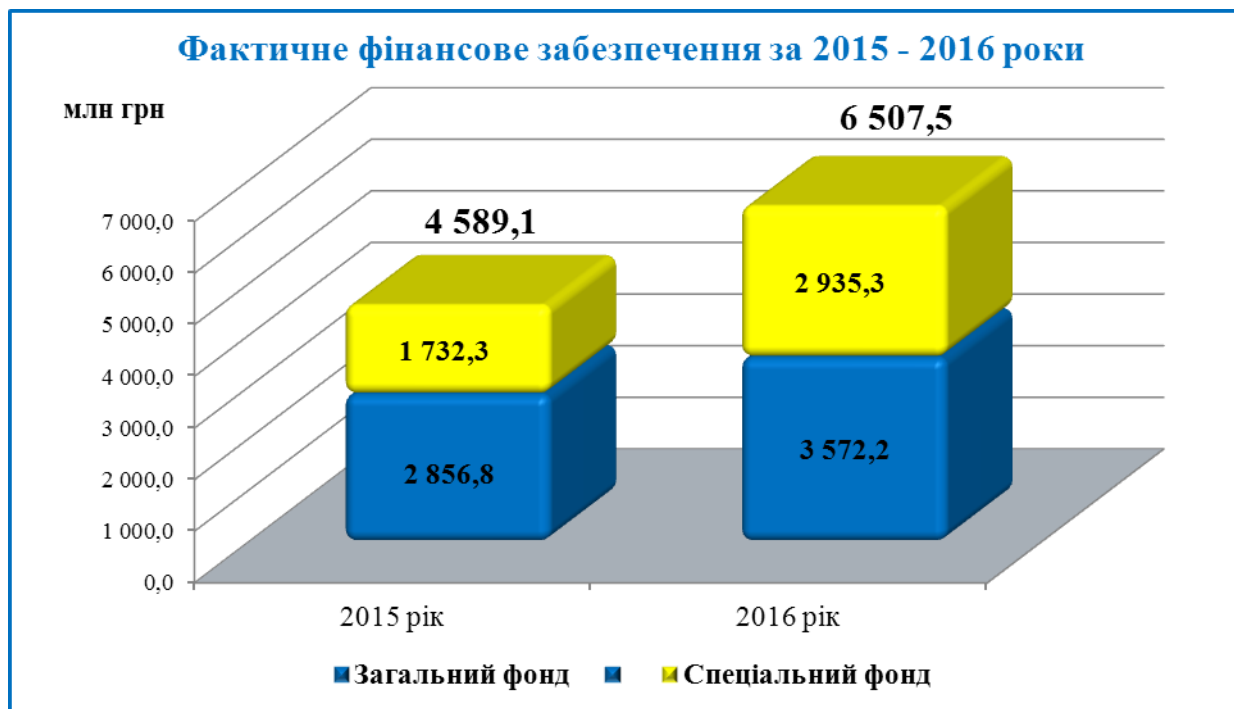

Бюджетні асигнування на здійснення видатків у 2016 році відкрито на 99,0% від планових видатків. При цьому із джерел загального фонду державного бюджету бюджетні асигнування відкрито на 99,8% (у 2015 році – 100%), а із спеціального фонду державного бюджету – на 97,9% (у 2015 році – 98,9%).

За загальним фондом державного бюджету залишилися не відкритими асигнування в сумі 5,7 млн грн (0,2%) за КПКВК 0501150 "Виконання рішень судів на користь суддів" через відсутність вимог про списання коштів.

За спеціальним фондом у 2016 році асигнування відкривались у повному обсязі відповідно до заявок судів, органів та установ у системі правосуддя.

За напрямками використання органами судової влади бюджетних коштів у 2016 році рівень відкриття асигнувань склав:

соціальні видатки – 99,9%;

інші поточні видатки – 97,8%;

видатки на комунальні послуги та енергоносії – 86,9%;

капітальні видатки – 95,8%.

За 2016 рік відсоток відкритих асигнувань за видами судів та установ складає:

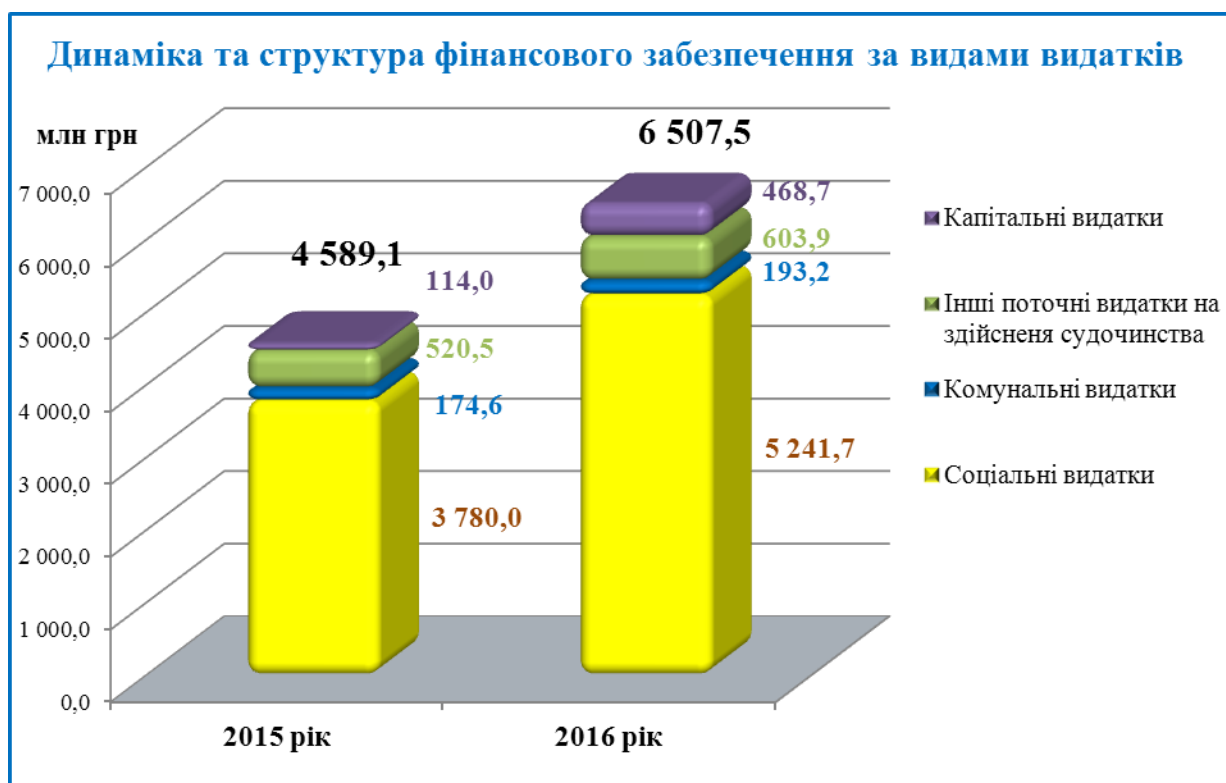
- місцеві загальні суди – 99,4%;
- апеляційні загальні суди – 98,1%;
- місцеві господарські суди – 99,4%;
- апеляційні господарські суди – 98,9%;
- окружні адміністративні суди – 98,9%;
- апеляційні адміністративні суди – 98,5%;
- ДСА України, ВККС України, НШС України – 96,7%.

У порівнянні з 2015 роком фінансове забезпечення соціальних видатків, основною складовою яких є заробітна плата з нарахуванням, збільшилося на 1 461,7 млн грн або 38,7%.

Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у 2016 році порівняно з 2015 роком зросли з 174,6 млн грн до 193,2 млн грн або на 10,7%, що пояснюється підвищенням цін і тарифів на ці послуги.

Обсяг інших поточних видатків на здійснення судочинства у 2016 році зріс на 83,4 млн грн або на 16,0%.

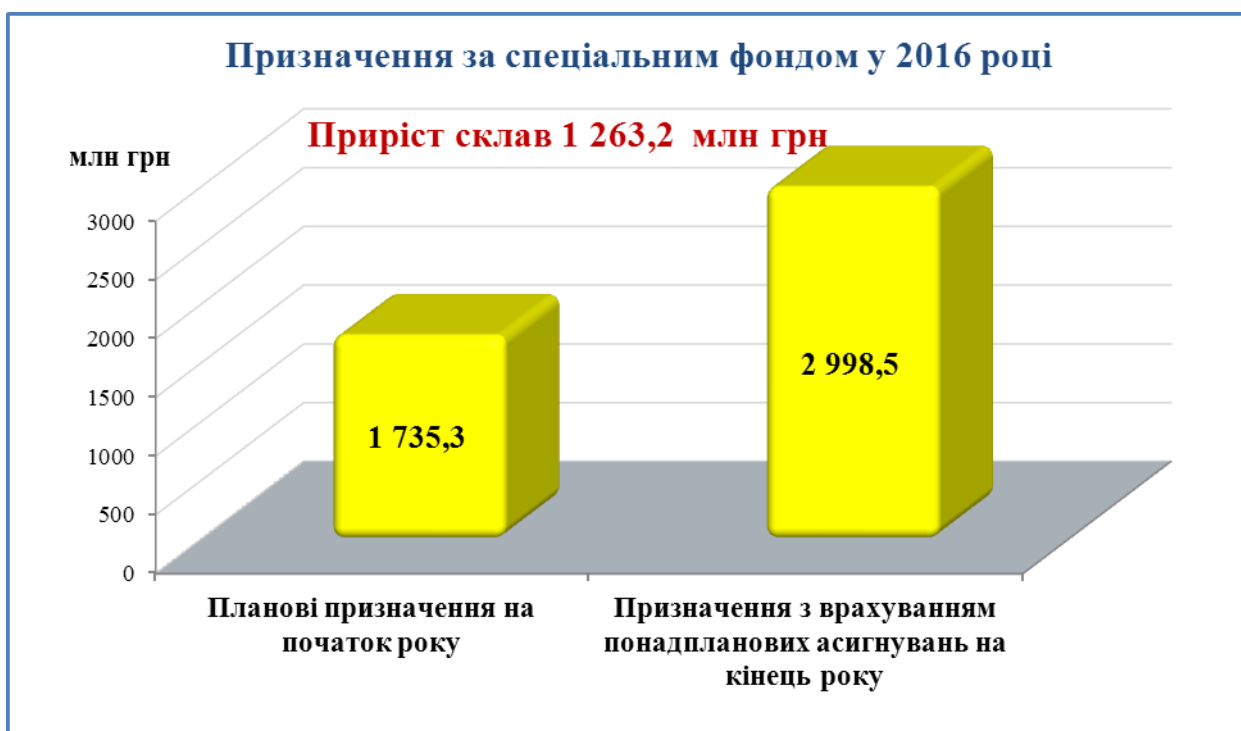
Капітальні видатки збільшилися на 354,7 млн грн або на 311,1%.

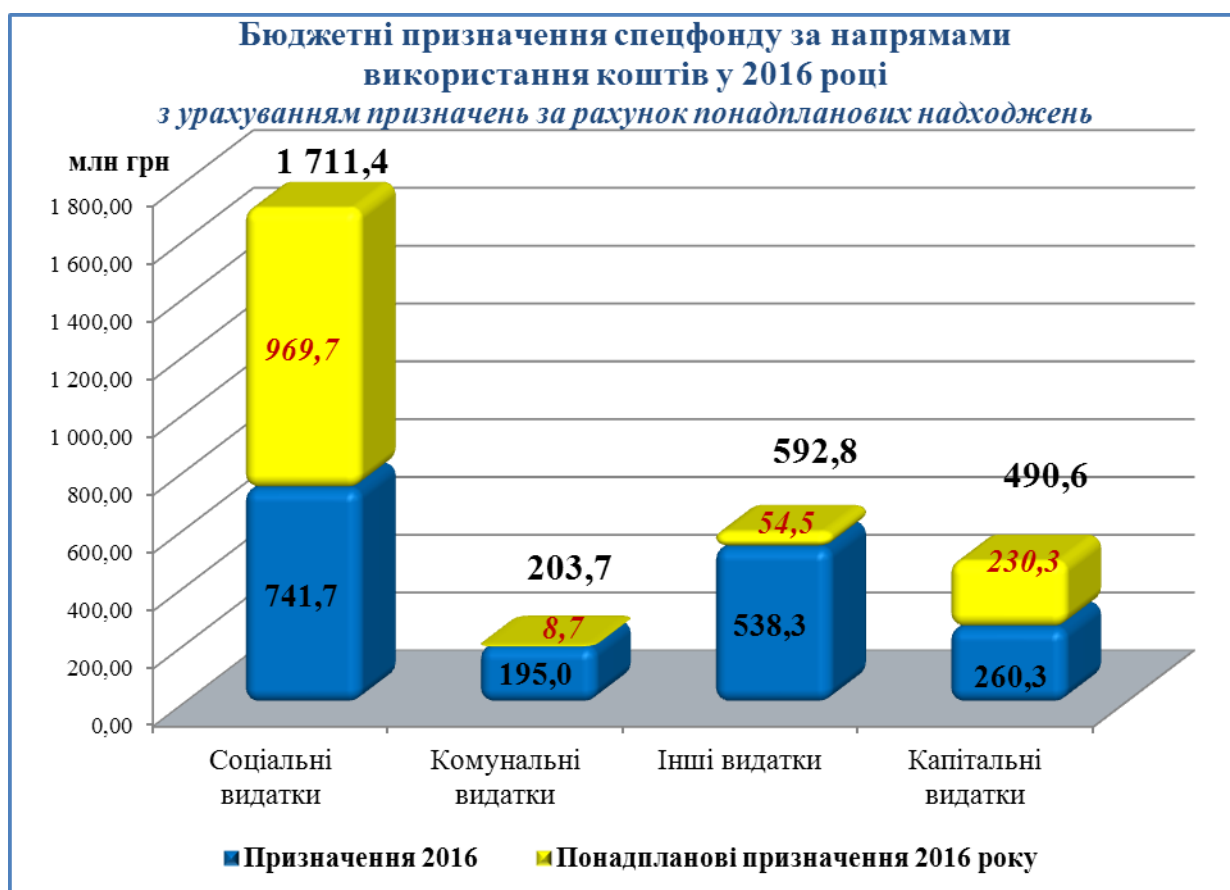
Плановий обсяг надходжень до державного бюджету у 2016 році від сплати судового збору становив 1 735,3 млн грн, тоді як фактичні надходження від сплати судового збору склали 3 217,2 млн грн, що на 85,4% більше від запланованого.

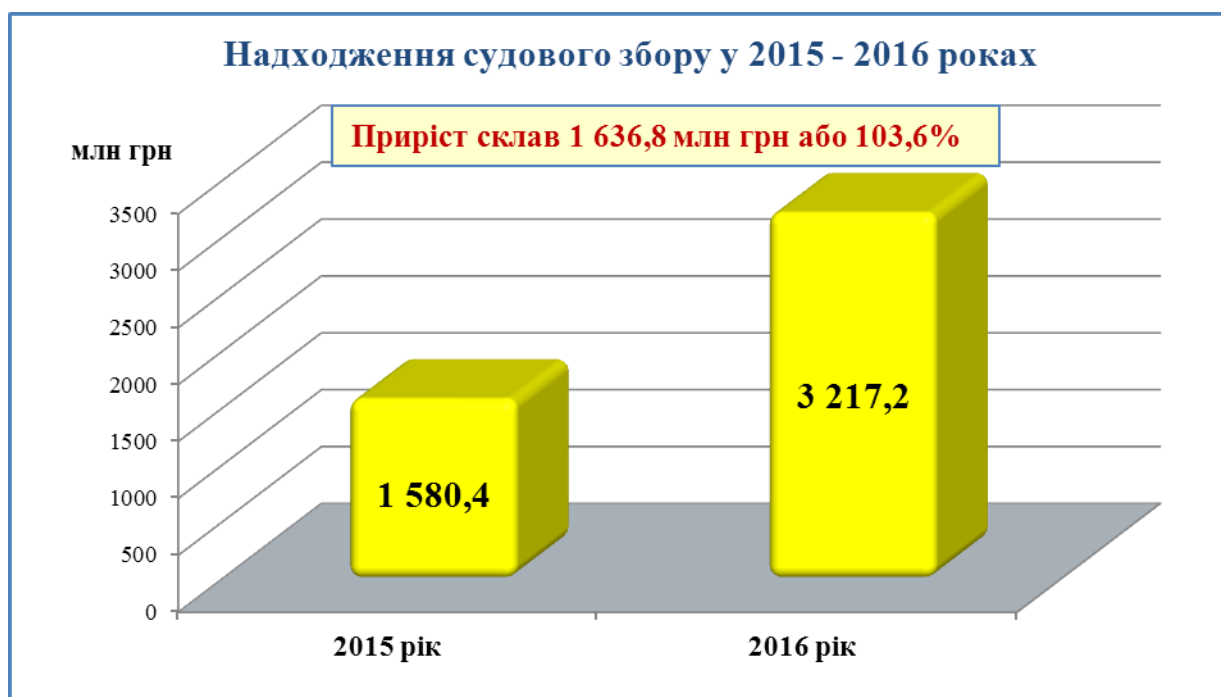

Бюджетні призначення на кінець 2016 року за рахунок спеціального фонду державного бюджету склали 2 998,5 млн грн (з врахуванням понадпланових надходжень), що на 1 263,2 млн грн більше від призначень на початок року.

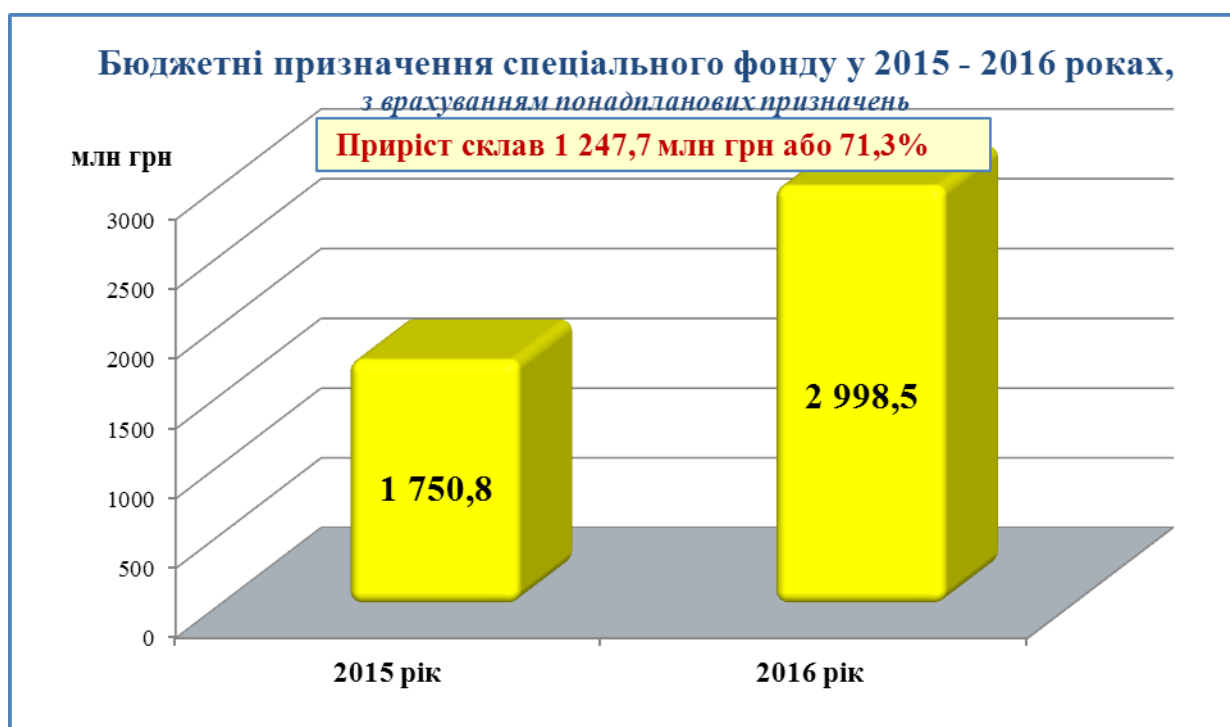

У 2016 році понадпланові надходження до спеціального фонду державного бюджету від сплати судового збору були розподілені ДСА України на найбільш проблемні напрями: 969,7 млн грн спрямовано на соціальні видатки, 8,7 млн грн – на комунальні видатки, 230,3 млн грн – на капітальні видатки, 54,5 млн грн – на інші поточні видатки для здійснення судочинства.

Порівнюючи показники спеціального фонду у 2015 – 2016 роках, спостерігаємо значний приріст у 2016 році надходжень судового збору – на 1 636,8 млн грн або на 103,6%.

Бюджетні призначення за спеціальним фондом державного бюджету збільшилися на 1 247,7 млн грн або на 71,3%.

Зазначеному збільшенню надходження коштів від сплати судового збору за розгляд справ судами сприяв Закон України від 22.05.2015 № 484–VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сплати судового збору", яким було передбачено запровадження єдиного підходу до визначення та встановлення обґрунтованих ставок судового

збору, а також ліквідовано пільги щодо сплати судового збору державними органами, що забезпечило подвоєння доходів від сплати судового збору в реальному вимірі впродовж 12 місяців. Зазначений закон набув чинності 1 вересня 2015 року.

І у 2015 і у 2016 роках видатки на оплату праці були передбачені за рахунок коштів загального та спеціального фондів державного бюджету.

Обсяги доведених Міністерством фінансів України бюджетних асигнувань на оплату праці у 2016 році були розподілені між судами з урахуванням розміру складових суддівської винагороди, наданої судами під час формування бюджетної пропозиції на 2016 рік (скорегованої з урахуванням розмірів мінімальної заробітної плати у 2016 році), а також обов'язкових складових заробітної плати працівників апаратів судів пропорційно середньообліковій чисельності станом на 1 грудня 2015 року, з урахуванням змін щодо чисельності суддів та працівників апарату судів протягом січня – листопада 2015 року.

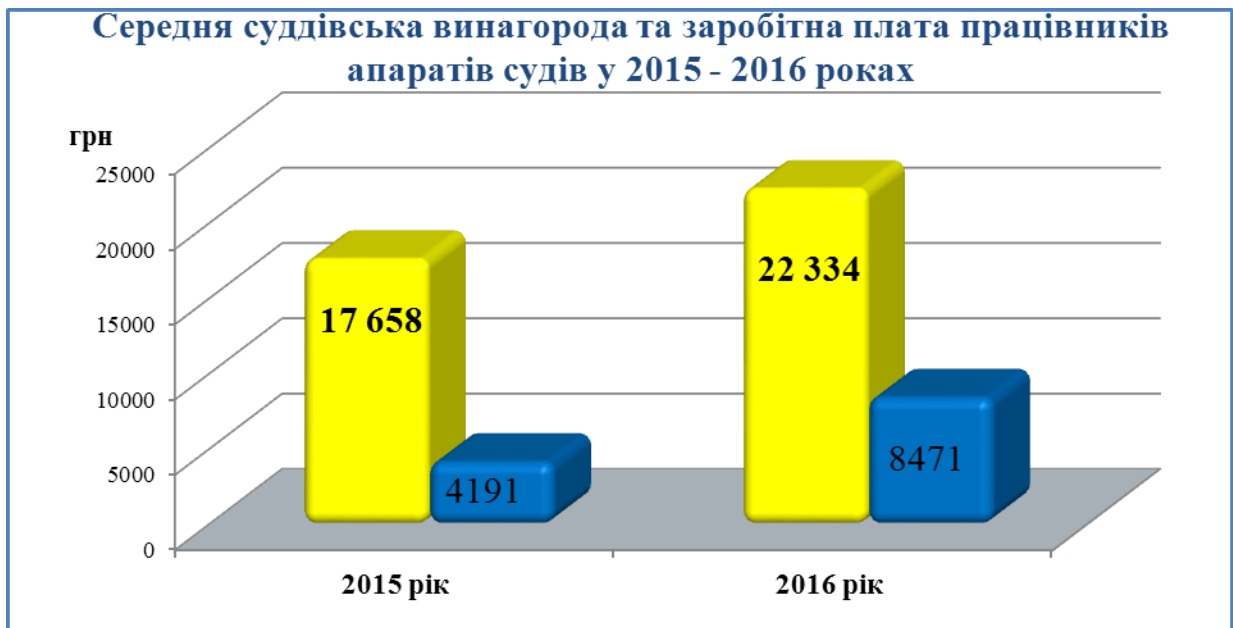
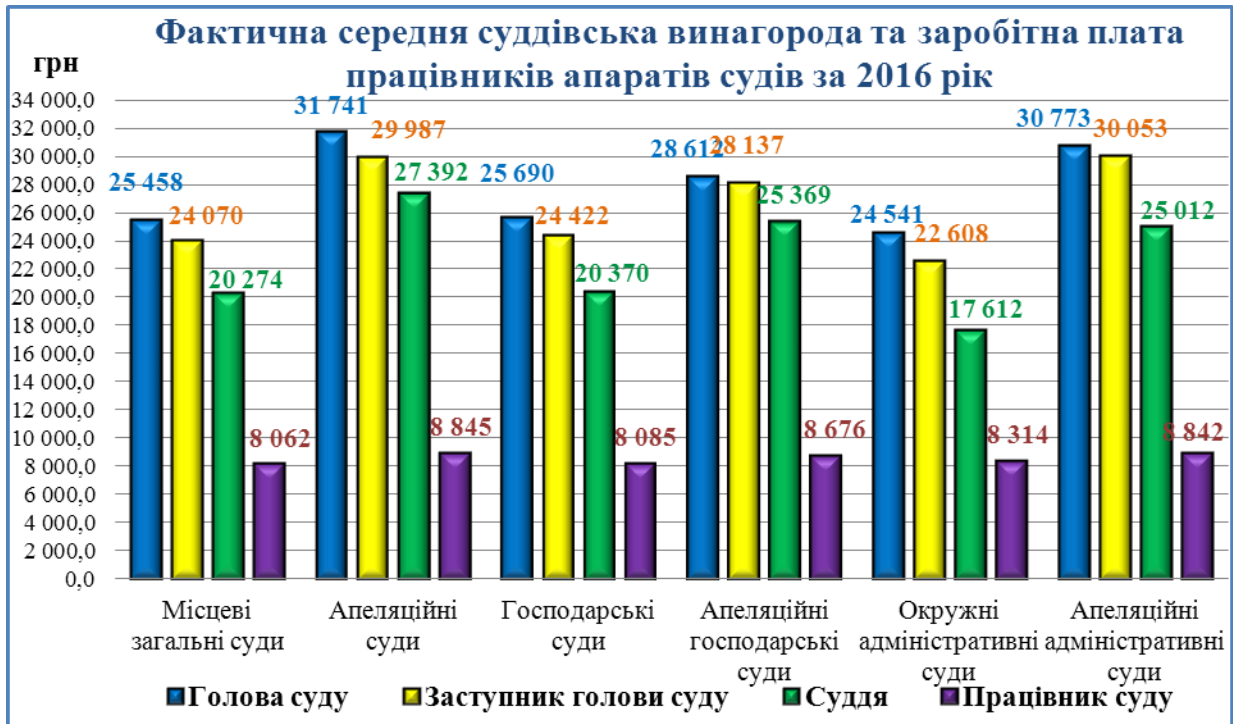
При цьому дефіцит фонду оплати праці, розрахований виходячи з наявних розмірів обов'язкових виплат та включаючи видатки на матеріальну допомогу для оздоровлення, склав 372,2 млн грн з нарахуванням (розрахований на умови оплати праці до набрання чинності Законом України від 10.12.2015 № 889-VIII "Про державну службу").

У зв'язку з обмеженістю видатків на оплату праці, затверджених Законом України "Про Державний бюджет України на 2016 рік", ДСА України, як головний розпорядник бюджетних коштів, мала забезпечувати однаковий рівень середньої заробітної плати працівникам апаратів в усіх судах загальної юрисдикції, тому з огляду на обсяги понадпланових надходжень судового збору із серпня 2016 року додаткові кошти за спеціальним фондом державного бюджету були спрямовані на покриття дефіциту фонду оплати праці, а також на корегування фонду з урахуванням змін у середньообліковій чисельності суддів та працівників апаратів судів.

З метою своєчасної та повної виплати суддівської винагороди суддям та заробітної плати працівникам апаратів судів з ініціативи ДСА України Міністерством фінансів України було здійснено наближення планових показників заробітної плати з кінця року, з подальшою компенсацією такого наближення за рахунок понадпланових надходжень судового збору до спеціального фонду державного бюджету (лист ДСА України від 01.04.2016 № 11-2466/16).

За період із серпня по грудень 2016 року судам було збільшено фонд оплати праці за рахунок понадпланових надходжень судового збору разом із нарахуванням на заробітну плату на загальну суму 926,8 млн гривень.

У цілому в судах за 2016 рік фактична середня суддівська винагорода (з урахуванням суддівської винагороди голів та заступників голів судів) склала 22 334 грн, фактична середня заробітна плата працівника апарату суду – 8 471 гривню.

Протягом 2016 року з метою належного фінансового забезпечення ДСА України 28 разів зверталася до Міністерства фінансів України з пропозиціями про внесення змін до розпису видатків. Всі пропозиції були враховані.

З метою спрощення процедури внесення змін до кошторисів судів ДСА України листом від 02.06.2016 № 11-4009/16 звернулася до Міністерства фінансів України з пропозицією у 2017 році об'єднати всі бюджетні програми, закріплені за ДСА України, як головним розпорядником бюджетних коштів, в одну "Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами". Міністерством фінансів України враховано зазначені пропозиції та Законом

України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" ДСА України, як головному розпоряднику бюджетних коштів, передбачено одне призначення за КПКВК 0501020 "Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами".

Також, у 2016 році ДСА України, з урахуванням рішень Ради суддів України від 25.02.2016 № 17 "Щодо нормативів фінансування судів", від 09.06.2016 № 46 "Щодо визначення коефіцієнту навантаження на суддів" та рекомендацій міжнародних експертів, розроблено Положення про порядок планування видатків судів на основі очікуваного результату. Зазначене Положення рекомендоване рішенням Ради суддів України від 16.09.2016 № 61 застосовувати при плануванні видатків.

Методика планування на основі результату ґрунтується на зрозумілих для суспільства результативних показниках роботи системи правосуддя, а також простій формулі визначення на їх основі обсягу бюджету судової влади з можливістю зворотного моделювання показників роботи в залежності від обсягів виділених фінансових ресурсів. До результативних показників роботи відносяться: відсоток вирішених справ, термін розгляду судової справи, продуктивність роботи судді та вартість судової справи.

Бюджетний запит на 2017 рік був розрахований відповідно до зазначеної методики.

2. Інформаційно-технічне забезпечення судів

Поняття "інформатизація суспільства" та "інформаційне суспільство" все частіше використовуються в останні роки. З кожним роком посилюється розвиток інформаційних технологій, комп'ютерної техніки та програмного забезпечення. Все більшого значення набирає універсальне та спеціалізоване програмне забезпечення. Його розвиток відбувається настільки швидко, що кожного року з'являються нові версії з удосконаленими та новими функціональними можливостями.

Сучасні комп'ютерні технології та засоби Інтернету використовуються практично в усіх галузях діяльності людини, зокрема, й органами судової влади.

Так, на виконання вимог законів України "Про судоустрій і статус суддів", "Про доступ до судових рішень", "Про Національну програму інформатизації", статті 48 Бюджетного кодексу України ДСА України здійснюються організаційні заходи з реалізації державної політики у сфері інформатизації.

До першочергових заходів з інформатизації відноситься придбання засобів інформатизації (комп'ютерної та оргтехніки, серверного обладнання тощо), отримання та супроводження послуг з інформатизації (супроводження автоматизованої системи документообігу, централізоване адміністрування локальних комп'ютерних мереж, супроводження іншого програмного забезпечення, доступ до електронних юридичних баз даних тощо), а також отримання послуг з придбання ліцензійного програмного забезпечення.

Так, показники забезпечення комп'ютерною та оргтехнікою місцевих, апеляційних судів у 2016 році в порівнянні з 2015 роком становлять:

Персональні комп'ютери

(од.)

Види судів	2015 рік			2016 рік		
	наявні станом на 31.12.2015	списано	придбано, модернізовано тощо	наявні станом на 31.12.2016	списано	придбано, модернізовано тощо
Місцеві загальні суди	15 545	517	111	17 158	770	2 383
Окружні адміністративні суди	1 624	14	34	1 833	55	264
Місцеві господарські суди	2 779	29	96	2 791	240	252
Апеляційні суди	2 993	103	54	3 356	100	463
Апеляційні адміністративні суди	1 125	0	96	1 347	29	251
Апеляційні господарські суди	969	78	28	911	102	44
ВСЬОГО	25 035	741	419	27 396	1 296	3 657

Сервери

(од.)

Види судів	2015 рік			2016 рік		
	наявні станом на 31.12.2015	списано	придбано, модернізовано тощо	наявні станом на 31.12.2016	списано	придбано, модернізовано тощо
Місцеві загальні суди	1 248	23	1	1 463	33	248
Окружні адміністративні суди	58	0	2	76	1	19
Місцеві господарські суди	70	0	3	89	1	20
Апеляційні суди	96	0	2	120	3	27
Апеляційні адміністративні суди	25	0	4	37	1	13
Апеляційні господарські суди	25	2	1	28	2	5
ВСЬОГО	1 522	25	13	1 813	41	332

Принтери та багатофункціональні пристрої

(од.)

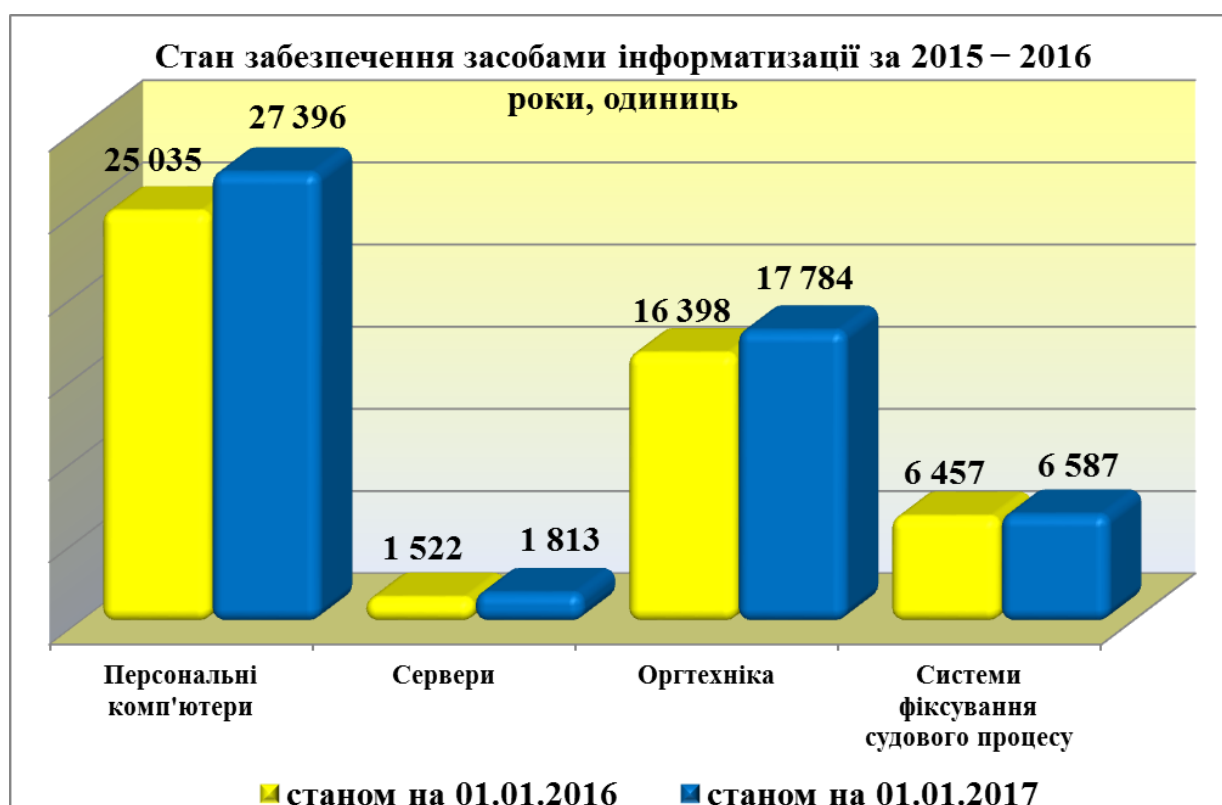
Види судів	2015 рік			2016 рік		
	наявні станом на 31.12.2015	списано	придбано, модернізовано тощо	наявні станом на 31.12.2016	списано	придбано, модернізовано тощо
Місцеві загальні суди	10 568	358	0	11 771	478	1 681
Окружні адміністративні суди	1 068	4	7	1 190	13	135
Місцеві господарські суди	1 627	21	12	1 564	142	79
Апеляційні суди	1 797	39	32	1 867	92	162
Апеляційні адміністративні суди	758	1	27	854	16	112
Апеляційні господарські суди	580	71	23	538	55	13
ВСЬОГО	16 398	494	101	17 784	796	2 182

Системи фіксування судового процесу

(од.)

Види судів	2015 рік			2016 рік		
	наявні станом на 31.12.2015	списано	придбано, модернізовано тощо	наявні станом на 31.12.2016	списано	придбано, модернізовано тощо
Місцеві загальні суди	5 256	195	2	5 443	538	725
Окружні адміністративні суди	336	0	3	309	35	8
Місцеві господарські суди	300	4	12	324	27	51
Апеляційні суди	394	28	4	354	104	64
Апеляційні адміністративні суди	81	0	6	90	5	14
Апеляційні господарські суди	90	0	0	67	32	9
ВСЬОГО	6 457	227	27	6 587	741	871

Динаміку наявності засобів інформатизації у 2016 році в порівнянні з 2015 роком наведено в діаграмі.

Проте, незважаючи на збільшення бюджетних призначень на придбання засобів інформатизації, рівень забезпечення органів судової влади засобами інформатизації у зв'язку з наявністю морально та фізично зношеної техніки як такої, що підлягає списанню, не є стовідсотковим.

Так, із загальної кількості засобів інформатизації, що знаходяться на обліку судів та територіальних управлінь ДСА України, протягом 2016 року було списано 2 874 одиниць комп'ютерної та оргтехніки, протягом

2015 року – 1 487 одиниць, тобто за звітний рік списано більше техніки майже у 2 рази, ніж у 2015 році.

Відповідно до Закону України "Про Державний бюджет України на 2016 рік" спільним наказом ДСА України та Міністерства фінансів України від 19 лютого 2016 року № 32/114 "Про затвердження паспортів бюджетних програм на 2016 рік" затверджено паспорт бюджетної програми на 2016 рік для місцевих та апеляційних судів.

На забезпечення суддів і працівників апаратів судів засобами інформатизації, послугами з інформатизації та легалізацією комп'ютерних програм передбачені бюджетні призначення на 2016 рік у сумі 152 817,6 тис. грн, на 2015 рік – 62 833,8 тис. грн, тобто на звітний рік збільшено обсяг асигнувань майже у 2,5 рази.

Види судів	Засоби інформатизації, тис. грн			Послуги з інформатизації, тис. грн			Легалізація комп'ютерних програм, тис. грн		
	2015	2016	динамі ка, разів	2015	2016	динамі ка, %	2015	2016	динамі ка, %
Місцеві загальні суди	6 123,8	73 220,3	12	23 854,3	26 701,9	11	4 164,3	3 834,1	9
Окружні адміністративні суди	1 578,2	5 824,3	4	3 516,2	4 116,0	15	654,7	1 078,6	39
Місцеві господарські суди	2 086,4	5 866,6	3	3 511,8	3 711,6	5	1 022,9	839,1	-22
Апеляційні суди	4 490,3	8 600,1	2	4 435,7	4 650,1	5	1 315,2	2 143,8	39
Апеляційні адміністративні суди	1 110,0	4 394,5	4	2 048,8	2 376,6	14	421,3	1 948,7	78
Апеляційні господарські суди	997,0	2 038,8	2	1 142,7	1 039,6	- 10	360,2	432,9	17
ВСЬОГО	16 385,7	99 944,6	6	38 509,5	42 595,8	10	7 938,6	10 277,2	23

За інформацією, отриманою від розпорядників бюджетних коштів, на здійснення заходів для придбання засобів інформатизації, послуг з інформатизації та легалізації комп'ютерних програм освоєно протягом 2016 року в порівнянні з 2015 роком:

Види судів	Засоби інформатизації, тис. грн		Послуги з інформатизації, тис. грн		Легалізація комп'ютерних програм, тис. грн	
	2015 рік	2016 рік	2015 рік	2016 рік	2015 рік	2016 рік
Місцеві загальні суди	7 877,9	64 859,9	20 163,4	24 997,5	379,8	3 315,5
Окружні адміністративні суди	1 355,7	5 865,2	3 199,6	3 922,8	607,6	1 678,7
Місцеві господарські	2 392,1	5 774,7	3 073,6	3 388,0	760,5	654,3

суди						
Апеляційні суди	3 390,6	8 872,5	3 398,7	7 510,9	830,8	1 174,5
Апеляційні адміністративні суди	4 300,8	4 055,2	1 392,8	1 880,6	450,8	1 634,1
Апеляційні господарські суди	1 224,7	1 965,3	826,1	1 101,4	471,4	493,4
ВСЬОГО	20 541,8	91 392,8	32 054,2	42 801,2	3 500,9	8 950,5

Протягом 2016 року було відкрито асигнувань на загальну суму 143 144,5 тис. грн, що у 2,5 раза більше, ніж у 2015 році (56 096,9 тис. грн).

Структура використаних бюджетних призначень на придбання органами судової влади засобів інформатизації за 2016 рік у порівнянні з 2015 роком наведена в діаграмі.

З метою надання методичної допомоги місцевим та апеляційним судам при укладанні договорів, з урахуванням вимог статті 48 Бюджетного кодексу України, постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2002 року № 1048 "Про затвердження Порядку проведення експертизи Національної програми інформатизації та окремих її завдань (проектів)", у 2015 – 2016 роках ДСА України підготовлено та погоджено з Генеральним державним замовником Національної програми інформатизації – Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації України

проекти типових договорів на заходи інформатизації для місцевих та апеляційних судів, техніко-економічні обґрунтування до них та направлено для врахування та використання в роботі апеляційним і місцевим судам, а також територіальним управлінням ДСА України.

Проектами згаданих вище типових договорів на закупівлю засобів інформатизації передбачено мінімальні технічні вимоги до обладнання, необхідного для придбання.

2.1. Удосконалення та підтримка підсистеми "Зв'язок та передача інформації"

З метою створення єдиного інформаційного простору органів судової влади ДСА України здійснюються заходи щодо забезпечення обміну інформацією між ДСА України та іншими державними органами й установами.

Так, відповідно до Порядку надсилання електронних копій судових рішень щодо осіб, які вчинили корупційні правопорушення, затвердженого спільним наказом ДСА України та Міністерства юстиції України від 26 січня 2012 року № 12/152/5 (зі змінами), здійснюється передача електронних копій судових рішень, які набрали законної сили, з відомостями, які не можуть бути відкриті для загального доступу у справах про: адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (глава 13-А Кодексу України про адміністративні правопорушення); злочини, передбачені приміткою до статті 45 КК України; притягнення осіб до цивільно-правової відповідальності за вчинення корупційних правопорушень.

Упродовж 2016 року до Міністерства юстиції України було надіслано 12 801 електронних копій судових рішень; за 2015 рік – 21 186.

Спільним наказом ДСА України, Генеральної прокуратури України від 14 серпня 2014 року № 82/108 "Про затвердження Порядку надсилання інформації про осіб у кримінальних провадженнях та електронних копій судових рішень щодо осіб, які вчинили кримінальні правопорушення" визначено процедуру міжвідомчого обміну інформацією щодо осіб у кримінальних провадженнях, скерованих до суду відповідно до пунктів 2, 3 частини другої статті 283 КПК України, надсилання електронних копій судових рішень з відомостями, які не можуть бути відкриті для загального доступу, а також судових рішень за результатами розгляду апеляційних чи касаційних скарг у цих кримінальних провадженнях, ухвалених з моменту набрання чинності КПК України.

Відомості з ЄРДР формуються інформаційною системою автоматично після внесення прокурором інформації про закінчення досудового розслідування у кримінальному провадженні стосовно особи відповідно до пунктів 2, 3 частини другої статті 283 КПК України.

Так, у 2015 році органами прокуратури було надіслано судам 150 286 карток досудового слідства; за 2016 рік – 132 241. Таким чином, за 2016 рік

у порівнянні з 2015 роком кількість надісланих карток зменшилася майже на 12%.

Кількісна характеристика по обміну даними між органами прокуратури та судами наведена нижче.

Кількісна характеристика по обміну даними між органами прокуратури та судами з ЄРДР

Рік	Кількість отриманих від ЄРДР карток досудового слідства	Кількість надісланих до ЄРДР карток на особу, відносно яких судом розглянуто кримінальне провадження	Кількість надісланих до ЄРДР електронних копій судових рішень
2015	150 286	339 879	516 728
2016	132 241	149 501	455 128

На виконання вимог спільного наказу ДСА України та Міністерства доходів і зборів України (наразі Державна фіскальна служба України) від 26 лютого 2013 року № 30/44 "Про затвердження Порядку надання судам загальної юрисдикції інформації про реєстраційні номери облікових карток платників податків боржників та стягувачів", реалізовано механізм запиту для автоматичного отримання від органів Державної фіскальної служби України реєстраційного номера облікової картки платника податків учасника справи з метою належного оформлення виконавчого документа у справі.

З використанням цього механізму у 2015 році судами було надіслано 310 275 запитів, упродовж 2016 року – 201 513 запитів, що на 35% менше, ніж за попередній звітний період.

Крім того, ДСА України та Державною фіскальною службою України розроблено новий проект нового Порядку надання судам інформації з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків, який наразі опрацьовується.

Також судам на безоплатній основі надається безперешкодний доступ до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань і Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Законами України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" і "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" передбачено запровадження інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Державним реєстром речових прав на нерухоме майно та ЄДРСР.

На виконання вимог зазначених законів Міністерством юстиції України було розроблено та надіслано до ДСА України проект відповідного Порядку інформаційної взаємодії, однак ДСА України не було погоджено вказаний проект через його невідповідність Законам України "Про державну

реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань", "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень", "Про доступ до судових рішень", і запропоновано провести додаткову робочу зустріч з метою обговорення й вирішення вказаної ситуації.

Відповідно до Порядку надсилання електронних копій судових рішень до Центральної виборчої комісії, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 20 серпня 2014 року № 809, адміністратором ЄДРСР до Центральної виборчої комісії надсилаються електронні копії судових рішень, ухвалених місцевими судами за результатами розгляду справ про уточнення списків виборців (стаття 173 КАС України), визнання фізичних осіб недієздатними та поновлення цивільної дієздатності фізичних осіб, які були визнані недієздатними (статті 39, 42 ЦК України, статті 236 – 241 ЦПК України), і судових рішень, ухвалених відповідними апеляційними та вищими спеціалізованими судами в цих справах.

На виконання вимог Закону України "Про судовий збір" і Порядку казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 29 січня 2013 року № 43, між ДСА України і ДКС України підписано Угоду про інформаційне співробітництво, яка дозволяє здійснювати своєчасний та повний контроль судами за зарахуванням судового збору до спеціального фонду Державного бюджету України.

Також на виконання вимог статті 10¹ Закону України "Про доступ до публічної інформації" і Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 835 (зі змінами та доповненнями), було реалізовано механізм оприлюднення судами, ТУ ДСА України та ДСА України на веб-порталі "Судова влада України" різних форм відкритих даних з подальшою їх автоматичною реплікацією для оприлюднення на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних і також реалізовано механізм оприлюднення у вигляді відкритих даних відомостей з ЄДРСР.

Наразі на опрацюванні в ДСА України перебуває проект Тимчасового регламенту обміну електронними документами між судами та учасниками судового процесу під час здійснення досудового розслідування в кримінальному провадженні та проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом".

2.2. Удосконалення автоматизованої системи документообігу суду

Відповідно до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у судах запроваджено автоматизовану систему документообігу суду.

З метою вдосконалення АСДС та скорочення витрат на програмне забезпечення ДСА України спільно з ДП "ІСС" здійснено доопрацювання та

оновлення КП "Д-3" для апеляційних та місцевих судів і КП "ДСС" для апеляційних та місцевих спеціалізованих судів.

Так, у рамках оновлень з урахуванням особливостей системи судочинства на виконання підпунктів 2.7.5 та 2.7.6 пункту 2.7 Положення про автоматизовану систему документообігу суду реалізовано:

1) можливості створення в судах апеляційної інстанції ОСК справи на основі оскаржуваного судового рішення місцевого суду;

2) встановлення місцевим судом відмітки на судовому рішенні, що оскаржується, результатів розгляду такого оскарження судами апеляційної, касаційної інстанції та Верховним Судом України.

Крім того, створено єдине сховище (база даних) для збереження статистичних звітів; реалізовано багаторівневу систему автоматизованої передачі, логічного контролю, збору та побудови зведеної статистичної звітності з використанням ЕЦП; реалізовано механізми побудови порівняльних звітів та аналітичних звітів довільної форми; оптимізовано швидкість розрахунку навантаження суддів під час автоматичного розподілу справ; змінено алгоритм автоматизованого визначення складу колегії суддів; реалізовані доопрацювання КП "ДСС" стосовно змін до Положення про автоматизовану систему з відбору кандидатів на призначення арбітражного керуючого у справах про банкрутство тощо.

У 2017 році планується продовжити заходи щодо удосконалення АСДС.

2.3. Запровадження системи відеоконференцзв'язку в приміщеннях судів та інших органів й установ під час проведення судових засідань

На виконання вимог статті 336 КПК України, статті 158¹ ЦПК України, статті 74¹ ГПК України та статті 122¹ КАС України стосовно проведення судових засідань у режимі відеоконференції ДСА України для запровадження системи відеоконференцзв'язку в приміщеннях судів, інших органів та установ для проведення судових засідань було закуплено, проведено монтаж і введено в експлуатацію в апеляційних і місцевих судах усіх юрисдикцій стаціонарні системи відеоконференцзв'язку. Для належного функціонування цих систем згадані вище суди забезпечені каналами Інтернет-зв'язку.

У слідчих ізоляторах та установах виконання покарань Державної пенітенціарної служби України здійснено впровадження мобільних систем відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

З початку запровадження цього сервісу (2013 рік) у режимі відеоконференції проведено близько 206 тисяч судових засідань. Наразі спостерігається тенденція щодо збільшення проведення таких сеансів, але майже 90% з цієї кількості засідань стосується розгляду кримінальних справ.

У 2016 році відбулося збільшення кількості проведених судових засідань у режимі відеоконференції в адміністративному та господарському судочинстві. Це пов'язано із можливістю для сторін судового процесу бути присутніми в залі судового засідання віддалено та економією коштів (якщо для участі в судовому засіданні необхідно їхати до іншого регіону в межах України).

Після запровадження автоматизованої підсистеми "Електронний суд" учасники судового процесу будуть мати можливість брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції за допомогою персонального електронного кабінету користувача автоматизованої підсистеми "Електронний суд", у разі подання до суду відповідного клопотання, у тому числі в електронному вигляді, відповідно до вимог чинного законодавства.

Інформація про проведення судових засідань у режимі відеоконференції наведена нижче.

Види судів	Кількість проведених судових засідань у режимі відеоконференції зв'язку							
	2013 рік		2014 рік		2015 рік		2016 рік	
	кількість	кількість	динаміка, разів	кількість	динаміка, разів	кількість	динаміка, разів	
Апеляційні суди	3 277	9 229	2,8	13 767	1,5.	11 589	0,8	
Місцеві господарські суди	x	1 231	x	3 944	3,2	6 109	1,5	
Апеляційні господарські суди	x	188	x	1 077	5,7	1 888	1,8	
Окружні адміністративні суди	x	191	x	1 321	6,9	3 016	2,3	
Апеляційні адміністративні суди	x	104	x	687	6,6	1 583	2,3	
Місцеві суди	7 718	42 142	5,5	39 905	0,9	57 207	1,4.	
ВСЬОГО	10 995	53 085	4,7	60 701	1,1	81 392	1,3	

Крім того, адміністратором веб-порталу "Судова влада України" створено офіційний канал на YouTube та розміщено відповідний банер, за допомогою якого можливо переглядати судові засідання в режимі онлайн.

З метою виконання вимог статті 336 КПК України розроблено проект спільного наказу ДСА України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ щодо затвердження Порядку взаємодії судів загальної юрисдикції та установ виконання покарань, слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України під час здійснення дистанційного судового провадження (дистанційного досудового розслідування).

Наразі триває процедура погодження зазначеного проекту із заінтересованими державними органами та установами.

2.4. Єдиний державний реєстр судових рішень

На виконання вимог Закону України "Про доступ до судових рішень" ДСА України забезпечує ведення ЄДРСР. За період його існування, протягом десяти з половиною років, до нього включено близько 62 мільйонів копій судових рішень.

Кількість внесених судових рішень до ЄДРСР наведена нижче.

Види судів	2015 рік, кількість	2016 рік, кількість	Динаміка, %
Верховний Суд України	14 867	16 544	10,1
Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ	97 138	110 179	11,8
Вищий адміністративний суд України	212 298	117 581	-80,6
Вищий господарський суд України	31 048	32 818	5,4
Апеляційні адміністративні суди	765 849	1 196 263	35,9
Апеляційні господарські суди	111 256	91 273	-21,9
Апеляційні суди	796 870	594 246	-34,1
Місцеві господарські суди	779 851	403 821	-93,1
Місцеві суди	8 361 111	5 816 089	-43,8
Окружні адміністративні суди	1 119 515	399 553	-180,2
ВСЬОГО	12 289 803	8 778 367	-40,0

Таке суттєве зменшення у звітному періоді кількості судових рішень, внесених до ЄДРСР, пояснюється виконанням судами у 2015 році вимог підпункту 3 пункту 14 розділу II Закону України "Про забезпечення права на справедливий суд" у частині внесення до ЄДРСР тих судових рішень, які не були внесені до ЄДРСР, починаючи з 1 січня 2010 року.

Крім того, адміністратором ЄДРСР запроваджено можливість надсилання судами до ЄДРСР інформації про дату набрання законної сили судовими рішеннями з подальшою публікацією такої інформації в ЄДРСР. Також адміністратором ЄДРСР здійснено організаційні заходи щодо відкладення публікації ухвал слідчих суддів, публікації окремих думок суддів, технічної підтримки повторного надсилання до ЄДРСР.

З метою зниження ризиків перевантаження ЄДРСР у разі збільшення кількості одночасних звернень до нього було додатково придбано сучасний потужний сервер, який включено до кластеру аналогічних серверів, що складають основу апаратної частини ЄДРСР. Це дозволило стабілізувати роботу ЄДРСР враховуючи пікові навантаження під час звернень користувачів.

Наразі доопрацьовано веб-форми судового рішення, а саме: у заголовку кожного судового рішення міститься інформація про дату надсилання до ЄДРСР судового рішення судом, дату реєстрації його в ЄДРСР та дату оприлюднення.

2.5. Запровадження, супроводження та вдосконалення підсистеми "Електронний суд"

Згідно з наказом ДСА України від 31 травня 2013 року № 72 "Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу" (зі змінами), з 17 червня 2013 року в усіх місцевих та апеляційних судах запроваджено експлуатацію підсистеми "Електронний суд". Реалізація відповідного проекту передбачає запровадження обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу (кримінального провадження) із застосуванням АСДС відповідно до Тимчасового регламенту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу, за виключенням положень стосовно надсилання до суду електронних документів учасниками судового процесу (кримінального провадження). Тобто, наразі надсилання електронних документів здійснюється в односторонньому порядку – судом особам, які беруть участь у справі.

Так, протягом 2016 року судами було надіслано сторонам процесу 389 083 електронних документи (2015 рік – 321 367 або +17%).

Упродовж 2016 року в підсистемі "Електронний суд" було зареєстровано 106 715 фізичних або +39% та 14 987 або менше на 19% юридичних осіб, тоді як за 2015 рік зареєстровано тільки 65 485 фізичних та 17 854 юридичних осіб.

Незважаючи на обмеження обміну електронними документами, спостерігається постійне збільшення кількості надісланих судами процесуальних документів в електронному вигляді на замовлення учасників судового процесу. Це свідчить про необхідність упровадження підсистеми "Електронний суд" у повному обсязі.

Запровадження підсистеми "Електронний суд" в Україні забезпечить відкритий доступ до матеріалів судових справ шляхом створення сучасних Інтернет-ресурсів, забезпечить об'єктивність та неупередженість розгляду судових справ, дотримання процесуальних термінів, зменшить витрати на забезпечення паперового документообігу, спростить доступ до суду людям з обмеженими можливостями тощо.

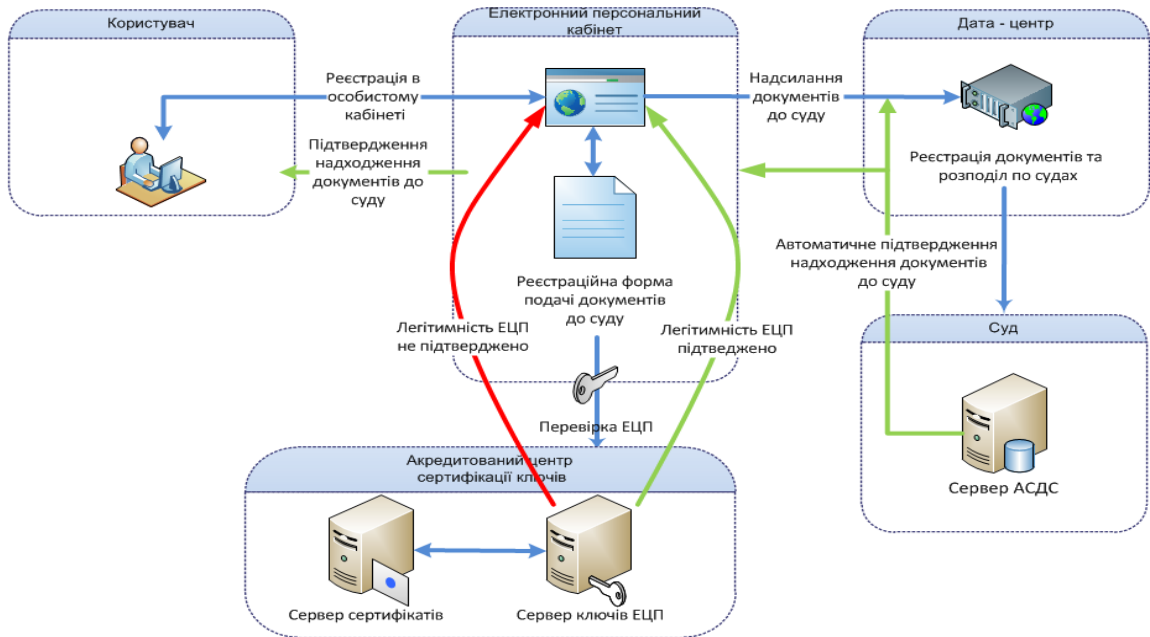
У частині поступового переходу до підсистеми "Електронний суд" ДСА України опрацьовуються розроблені Радою з питань судової реформи проекти змін до ГПК України та ЦПК України щодо запровадження інноваційних технологій, зокрема, підсистеми "Електронний суд".

Також з метою реалізації проекту "Електронний суд" ДСА України було придбано серверне обладнання та системи збереження даних, що встановлені в Центрі обробки даних, були здійсненні заходи щодо розробки програмного забезпечення підсистеми "Електронний суд".

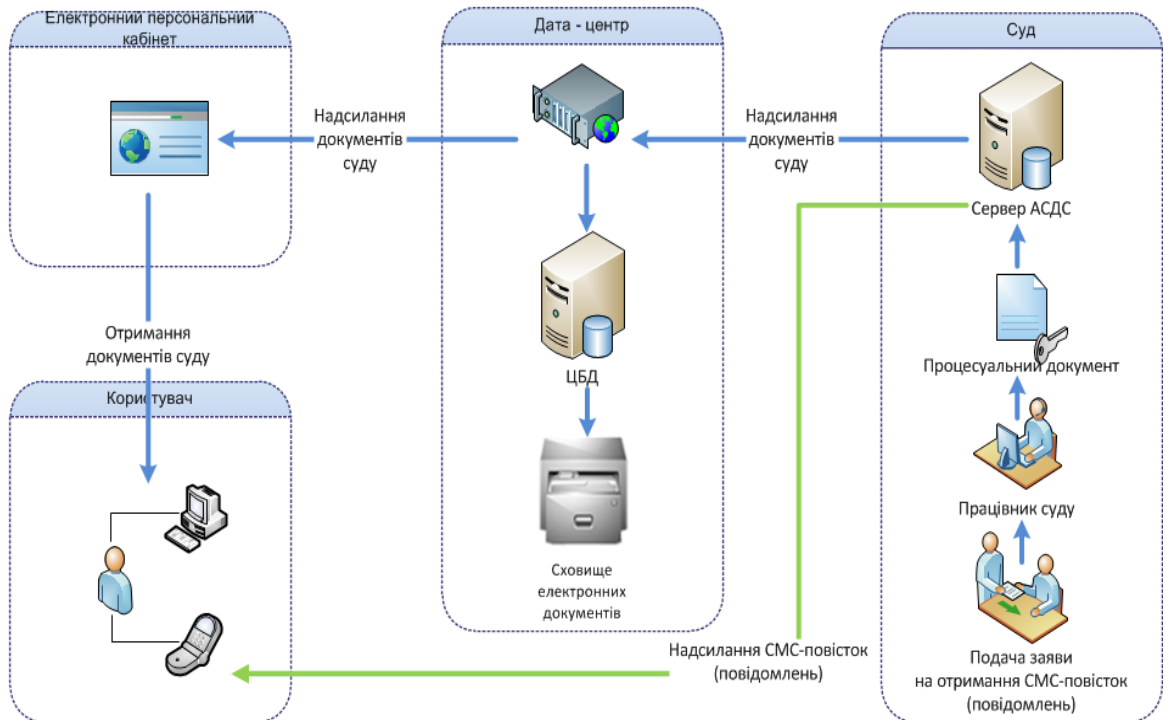
Крім того, опрацьовується проект Положення про Єдину судову інформаційну (автоматизовану) систему, яким передбачено запровадження підсистеми "Електронний суд".

Схема функціонування підсистеми "Електронний суд"

Подання до суду електронних документів

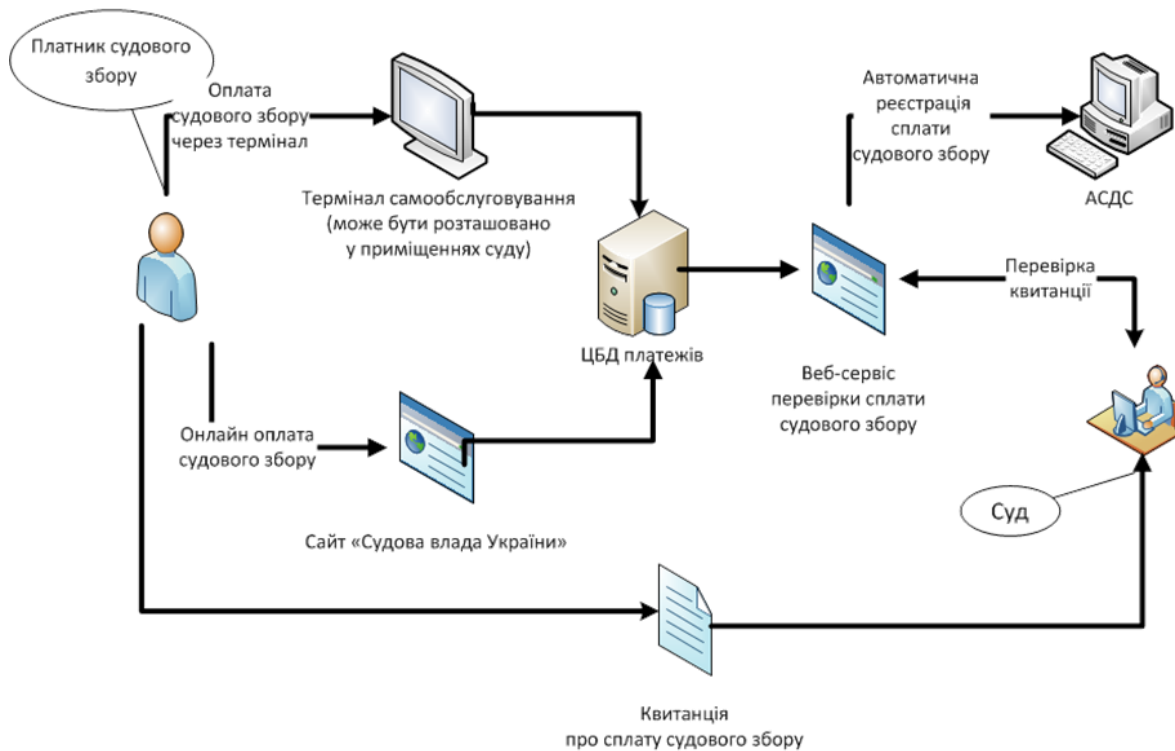

Надсилання судом електронних документів

Запроваджено зручний для учасників судового процесу спосіб оплати судового збору – оплата в режимі онлайн через веб-портал "Судова влада України" без відвідування банківської установи.

Схема онлайн сплати судового збору

Після проведення оплати через платіжний сервіс результати оплати реєструються в Централізованому сервісі та формується квитанція за єдиним встановленим зразком у вибраному користувачем форматі, яка може бути роздрукована, збережена або надіслана в електронному вигляді із застосуванням підсистеми "Електронний суд". На квитанції друкується унікальний номер та штрих-код, за якими може бути виконана перевірка достовірності платежу на спеціальній сторінці сервісу.

2.6. Інформаційно-платіжні термінали

Згідно з вимогами пункту 2.2 рішення Ради суддів України від 02 квітня 2015 року № 29, тристороннього договору "Про співпрацю щодо впровадження пілотного проекту із встановлення інформаційно-платіжних терміналів в судах України" від 26 травня 2014 року, який укладено між ДСА України, ДП "ІСС" та Проектом Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) "Справедливе правосуддя", наказу ДСА України від 18 листопада 2015 року № 198 "Про затвердження Інформаційно-технічних вимог до інформаційно-платіжних терміналів, які встановлюються у приміщеннях апеляційних і місцевих судів загальної юрисдикції" здійснено встановлення 42 інформаційно-платіжних терміналів Проектом міжнародної технічної допомоги "Справедливе правосуддя".

Із 42 інформаційно-платіжних терміналів, встановлених у судах, налаштовані для приймання судового збору та надають інформаційні послуги 35 терміналів, 7 працюють у режимі інформаційного характеру оскільки в приміщеннях судів відсутня охорона.

Таким чином, відвідувачі судів мають змогу ознайомитися через термінали із сайтом суду, отримати інформацію про стадії розгляду справи, інформацію про дату та час слухання справи, а також сплатити судовий збір. Даний термінал надає можливість швидкої та своєчасної оплати судового збору, що дозволяє здійснити миттєвий переказ коштів не виходячи з приміщення суду.

Встановлення ДСА України інформаційно-платіжних терміналів в усіх судах буде можливим лише за наявності бюджетних призначень розвитку на придбання засобів інформатизації.

Орієнтовна вартість придбання інформаційно-платіжних терміналів для забезпечення всіх місцевих та апеляційних судів становить понад 51 млн грн, із розрахунку вартості одного терміналу близько 75 тис. гривень. Інформацію про потребу та вартість інформаційно-платіжних терміналів наведено нижче.

Види судів	Потреба в придбанні, кількість	Вартість за одиницю, тис. грн	Загальна вартість, тис. грн
Місцеві загальні суди	599	74,3	44 505,7
Окружні адміністративні суди	22	74,3	1 634,6
Місцеві господарські суди	25	74,3	1 857,5
Апеляційні суди	25	74,3	1 857,5
Апеляційні адміністративні суди	7	74,3	520,1
Апеляційні господарські суди	7	74,3	520,1
ВСЬОГО	685	74,3	50 895,5

З метою економії бюджетних коштів та виконання вимог Програми "Право на справедливий суд осіб з обмеженими можливостями", затвердженої рішенням Ради суддів України від 05 червня 2015 року № 54, та рішення Ради суддів України від 11 грудня 2014 року № 71 "Про затвердження Стратегії розвитку судової системи в Україні на 2015 – 2020 роки" (Програма) між ДСА України та Всеукраїнською Громадською Організацією "Правозахисна спілка інвалідів" укладено договір про співробітництво.

За інформацією, отриманою від місцевих та апеляційних судів, підписано 7 угод відповідно до яких встановлено 8 ПТКС у таких судах:

- Господарський суд Львівської області;
- Львівський апеляційний господарський суд;
- Апеляційний суду Львівської області;
- Апеляційний суд Київської області;
- Київський апеляційний господарський суд;
- Окружний адміністративний суд міста Києва (2 шт.);
- Київський апеляційний адміністративний суд.

Крім того, у 2016 році відбулася презентація в ДСА України першого рухливого ПТКС, який адаптований для осіб з обмеженими можливостями, і пересуваються на візку або мають хвороби пов'язані із зростом.

Водночас слід зазначити, що Всеукраїнською громадською організацією інвалідів "Правозахисна спілка інвалідів" листом від 26 жовтня 2016 року № 46-10/16 повідомлено ДСА України про прийняття інвестором рішення щодо призупинення до 2017 року виконання Напрямку 1 Програми, а саме облаштування приміщень судів ІПТКС.

2.7. Реалізація проекту надсилання судами SMS-повідомлень учасникам судового процесу

Наказом ДСА України від 20 вересня 2013 року № 119 "Про реалізацію проекту щодо надсилання судами SMS-повідомлень учасникам судового процесу (кримінального провадження) у місцевих та апеляційних загальних судах" з 1 жовтня 2013 року в усіх місцевих та апеляційних загальних судах запроваджено надсилання судами учасникам судового процесу (кримінального провадження) текстів судових повісток у вигляді SMS-повідомлень.

Судові повістки про виклик до суду надсилаються судом учаснику судового процесу (кримінального провадження) у вигляді SMS-повідомлення на його номер мобільного телефону.

На сьогодні в усіх судах загальної юрисдикції реалізована технічна можливість надсилання SMS-повісток, тобто повісток про виклик до суду у вигляді SMS-повідомлень.

Упродовж 2016 року апеляційними та місцевими судами було надіслано 825 621 судових повісток (4 690 462 SMS-повідомлень), за 2015 рік було надіслано 819 233 судових повісток (4 543 435 SMS-повідомлень).

Кількість надісланих судових повісток наведена нижче:

Види судів	(кількість)	
	2015 рік	2016 рік
Апеляційні загальні суди	42 054	35 135
Місцеві загальні суди	777 179	790 486
ВСЬОГО	819 233	825 621

Отже, за 2016 рік кількість надісланих апеляційними та місцевими судами SMS-повідомлень у порівнянні з 2015 роком збільшилася на 3%.

2.8. Єдина база даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень

Відповідно до Положення про Єдину базу даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 січня 2011 року № 5, ДСА України забезпечує ведення Єдиної бази даних для надсилання суб'єктам владних повноважень тексту повістки.

Станом на 1 січня 2017 року кількість зареєстрованих суб'єктів владних повноважень в Єдиній базі даних складає 10 117 суб'єктів владних повноважень.

Єдина база даних залишається наповненою частково, оскільки внесення інформації до неї можливе за ініціативою тільки самого суб'єкта владних повноважень. Такий стан наповнення Єдиної бази даних іноді унеможлиблює дотримання судами положень статті 38 КАС України.

2.9. Комплексна система захисту інформації

З переходом на електронний документообіг у судах дуже гостро постає питання інформаційної безпеки та збереження даних.

ДСА України було здійснено обстеження та дослідження інформаційної інфраструктури апеляційних і місцевих судів та територіальних управлінь ДСА України. За результатами обстежень розроблено й погоджено з Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України комплекти організаційно-розпорядчої документації з комплексного захисту інформації ЄСІС України.

ДСА України здійснено організаційні заходи стосовно виконання Плану заходів щодо побудови та впровадження КСЗІ на об'єктах інформаційної діяльності в ДСА України, ТУ ДСА України, апеляційних та місцевих судах загальної юрисдикції на 2014 – 2016 роки, затверджених наказом ДСА України від 23 січня 2014 року № 14.

Так, у 2016 році, при побудові та впровадженні КСЗІ ЄСІС України, ДСА України за участю Адміністратора ЄСІС України, установ системи правосуддя підготовлено та надано методичні рекомендації щодо проведення детального обстеження.

3. Забезпечення судів приміщеннями

Забезпечення судів приміщеннями, що відповідали б вимогам щодо здійснення правосуддя, є пріоритетним напрямом діяльності ДСА України.

Однак, розв'язання нагальної проблеми забезпечення судів належними приміщеннями відбувається повільно через ряд об'єктивних причин, однією з яких залишається обмежений обсяг фінансових ресурсів на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт. Недостатній обсяг капітальних видатків робить неможливим і придбання приміщень відповідної площі на ринку нерухомості. Відтак, переважна більшість судів продовжує розміщуватися в приміщеннях, де через недостатню площу відсутня можливість створити належні умови для здійснення судочинства, зокрема забезпечити відповідні умови праці для суддів та працівників апарату суду, забезпечити відповідні умови перебування учасників судового процесу та відвідувачів у приміщенні суду.

На сьогодні загальна площа приміщень, в яких розміщуються суди, становить 47% від потреби, рекомендованої ДБН України В 2.2-26:2010 "Будинки і споруди. Суди", що складає 1 748 310 кв. метрів.

Разом з тим, упродовж останніх років ситуація із забезпеченням належними приміщеннями судів покращується.

3.1. Заходи щодо забезпечення судів власними приміщеннями державної форми власності та ефективного використання державного майна

Ряд питань, що перебувають на опрацюванні в ДСА України, потребують нормативно-правового врегулювання, у тому числі шляхом розробки проектів актів стосовно передачі до сфери управління ДСА України приміщень для розміщення судів та земельних ділянок.

ДСА України спільно з ТУ ДСА України продовжує здійснювати заходи щодо забезпечення судів власними приміщеннями державної форми власності.

Протягом 2016 року здійснювалися заходи, спрямовані на забезпечення судів належними службовими приміщеннями, у тому числі: Вінницького апеляційного адміністративного суду, Івано-Франківського окружного адміністративного суду, Одеського апеляційного та Одеського окружного адміністративних судів, Апеляційного суду Донецької області, Андрушівського районного суду Житомирської області, Корольовського та Богунського районних судів міста Житомира, Надвірнянського районного суду Івано-Франківської області, Тетіївського та Сквирського районних судів Київської області, Ленінського районного суду міста Миколаєва, Іллічівського міського суду Одеської області, Ленінського районного суду міста Полтави, Кролевецького та Охтирського районних судів Сумської області, Кегичівського районного суду Харківської області, Деснянського та Новозаводського районних судів міста Чернігова тощо.

У порівнянні з 2015 роком, протягом якого опрацьовувалося п'ять проектів розпоряджень Уряду про передачу ДСА України приміщень для розміщення судів, у 2016 році проводилася робота над підготовкою дев'яти таких проектів.

Протягом звітнього року:

Урядом прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 122 "Про погодження передачі будівлі у м. Новомиргороді в державну власність з віднесенням її до сфери управління Державної судової адміністрації" для розміщення Новомиргородського районного суду Кіровоградської області. Наказом ДСА України від 13.05.2016 № 93 об'єкт нерухомого майна закріплено на праві оперативного управління за Територіальним управлінням ДСА України в Кіровоградській області.

Вирішено питання щодо передачі об'єктів нерухомого майна по просп. Гагаріна, 19-21 у м. Одесі зі сфери управління Міністерства оборони України до сфери управління ДСА України. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.07.2016 № 465 "Про передачу будівель військового містечка № 186 у м. Одесі до сфери управління Державної судової адміністрації" будівлі № 1, 2, 11 загальною площею 7548 кв. м передано для розміщення Одеського апеляційного адміністративного суду. Наказом ДСА

України від 28.07.2016 № 150 об'єкти нерухомого майна закріплено на праві оперативного управління за Одеським апеляційним адміністративним судом.

Також в установленому чинним законодавством порядку погоджено передачу нерухомого майна зі сфери управління Фонду державного майна України до сфери управління ДСА України для розміщення Вінницького апеляційного адміністративного суду. Підписано спільний наказ Фонду державного майна України та ДСА України від 07.06.2016 № 1104/106 "Про безоплатну передачу нерухомого майна", яким передана частина адміністративної будівлі по вул. Брацлавській (колишня вул. Островського), 14 у м. Вінниці. Процедуру передачі частини адміністративної будівлі по вул. Брацлавській, 14 у м. Вінниці завершено. Наказом ДСА України від 15.07.2016 № 138 нерухоме майно закріплено на праві оперативного управління за Вінницьким апеляційним адміністративним судом.

Вирішено питання щодо приміщень Богунського та Корольовського районних судів міста Житомира, що розміщуються в Будинку Правосуддя за адресою: майдан Соборний, 1, м. Житомир. Спільним наказом Міністерства юстиції України та ДСА України від 16.10.2003 № 127/5; 513 зазначені приміщення судів передано до сфери управління ДСА України. Однак, тривалий час було неможливим завершення процедури документальної передачі приміщень, що займають суди. Тільки у 2016 році під час розгляду справи в Житомирському окружному адміністративному суді сторони уклали мирову угоду стосовно передачі частини будівлі Територіальному управлінню ДСА України в Житомирській області. Наказом ДСА України від 02.09.2016 № 178 нерухоме майно закріплено на праві оперативного управління за Територіальним управлінням ДСА України в Житомирській області.

Продовжувалася робота із забезпечення власним приміщенням державної форми власності Івано-Франківського окружного адміністративного суду. Урядом підтримано ініціативу ДСА України про забезпечення Івано-Франківського окружного адміністративного суду власним приміщенням державної форми власності. Постановою Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 535 "Деякі питання Українського державного конструкторсько-технологічного інституту транспорту АПК" до сфери управління ДСА України віднесено частину будівлі загальною площею 4472,41 кв. метра по вул. Незалежності, 46 у місті Івано-Франківську для розміщення Івано-Франківського окружного адміністративного суду.

Протягом 2016 року були придбані адміністративні будівлі для розміщення:

Центрального районного суду міста Миколаєва – адміністративну будівлю загальною площею 2087,2 кв. м разом із спорудами та земельною ділянкою площею 0,1249 га, яка розташована по вул. Декабристів, 41/12 у місті Миколаєві;

Ленінського районного суду міста Миколаєва – адміністративні будівлі в місті Миколаєві: по вул. Космонавтів, 81/16 – загальною площею 836,5 кв. м та по вул. Космонавтів, 81/17 – загальною площею 846,5 кв. м;

Путильського районного суду Чернівецької області – двоповерхову будівлю загальною площею 493,6 кв. м по вул. Українській, 86 у смт Путилі Чернівецької області;

Апеляційного суду Донецької області – будівлю інженерного корпусу (літера Б) загальною площею 4579,7 кв. м та споруду спортивно-оздоровчого комплексу (спортивний майданчик) загальною площею 658,5 кв. м по вул. Миру, 1 у місті Бахмуті Донецької області;

Господарського суду Львівської області – частину адміністративної будівлі загальною площею 554,1 кв. м по вул. Личаківського, 128 у м. Львові.

У зв'язку з аварійним станом частини будівлі Миколаївського окружного адміністративного суду, яка знаходиться в межах промислової зони міста, віддаленої від центру й громадського транспорту та з метою забезпечення належних умов для роботи суддів і працівників апарату суду, Миколаївським окружним адміністративним судом придбано будівлю загальною площею 1096,3 кв. метра разом із земельною ділянкою площею 0,1525 га, яка розташована по вул. Декабристів, 41/10 у місті Миколаєві.

Указом Президента України від 19.01.2016 № 15 ліквідовано три районні суди в місті Херсоні: Дніпровський, Комсомольський, Суворовський та утворено Херсонський міський суд Херсонської області. Місцем розміщення нового суду залишається адміністративна будівля по вул. Маяковського, 6/29 у м. Херсоні, в якій до ліквідації розмішувалися три зазначені суди. Будівля є державною власністю, перебуває у сфері управління ДСА України.

Укладено договір оренди приміщення комунальної форми власності, що розташовано за адресою: Донецька обл., Мар'їнський р-н, м. Курахове, вул. Енергетиків, 22 для розміщення Мар'їнського районного суду Донецької області, який відновив роботу згідно з розпорядженням Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 25.01.2016 № 5/0/38-16.

Після завершення робіт з реконструкції та ремонту, розпочатих у попередні роки, у 2016 році відбулося відкриття наступних приміщень судів:

Центрального районного суду
міста Миколаєва

Попільнянського районного суду
Житомирської області

Глухівського міськрайонного суду
Сумської області

Дубровицького районного
суду Рівненської області

Господарського суду Вінницької області

Продовжується робота щодо передачі ДСА України адміністративних будівель регіональних управлінь Національного банку України для розміщення судів загальної юрисдикції. Визначено перелік

адміністративних приміщень, що можуть бути використані під потреби судів.

Триває робота із забезпечення ведення автоматизованої системи "Юридичні особи". До Фонду державного майна України надсилаються щоквартальні звіти ДСА України для подальшого внесення інформації до Єдиного реєстру об'єктів державної власності.

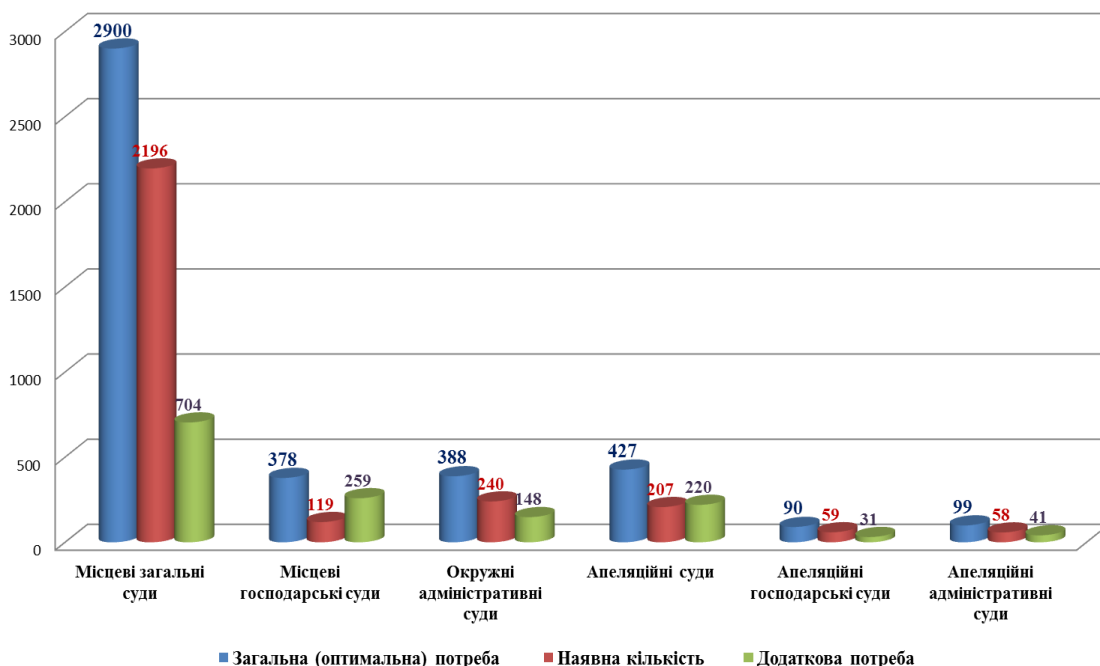
На підставі інформації ТУ ДСА України готувалися та надсилалися Фонду державного майна України щоквартальні звіти стосовно наявності об'єктів державного майна (27 об'єктів), що тимчасово судами не використовуються та пропонуються для надання в оренду.

Також, з урахуванням пропозицій ТУ ДСА України та судів готувалися висновки щодо можливості укладання або пролонгації договорів оренди на об'єкти нерухомого майна або їх частини, що перебувають у сфері управління ДСА України, зокрема в м. Вінниці, м. Олевську Житомирської області, м. Броварах Київської області, смт Доманівці Миколаївської області, смт Піщанці Вінницької області, смт Казанці Миколаївської області, смт Каланчаку Херсонської області тощо.

Продовжувалася робота з питань проведення технічної інвентаризації захисних споруд цивільної оборони (цивільного захисту), що перебувають в оперативному управлінні ТУ ДСА України та судів (20 об'єктів). На адресу Державної служби України з надзвичайних ситуацій надіслано щоквартальні звіти ДСА України стосовно стану проведення інвентаризації цих споруд та проведено щорічну звірку даних.

Складовою проблемою судової влади щодо забезпечення судів належними службовими приміщеннями є облаштування в судах додаткових залів судових засідань.

Відповідно до ДБН України В.2.2-26:2010 "Будинки і споруди. Суди" загальна потреба в залах судових засідань становить 4486 одиниць.

Водночас, судами й ТУ ДСА України визначено оптимальну загальну кількість залів судових засідань, а саме – 4282 одиниці. Кількість залів судових засідань визначена з урахуванням проведення судових засідань відповідно до розроблених та затверджених графіків розгляду справ у залах (у тому числі обладнаних для проведення судових засідань у режимі відеоконференції), що забезпечує ефективне використання залів протягом усього робочого дня та зменшує їх кількість у порівнянні з кількістю залів, рекомендованих ДБН України. За інформацією судів і ТУ ДСА України списки судових справ (графіки їх розгляду) розміщуються на офіційних веб-сторінках судів та інформаційних стендах у приміщеннях судів.

На підставі проаналізованої та узагальненої інформації ДСА України обраховано потребу судів у додаткових залах судових засідань, яка становить 1403 одиниці (існуючих залів — 2879) або 32,8% від оптимальної потреби.

Протягом 2016 року облаштовано 177 додаткових залів судових засідань, з яких – 65 залів для розгляду кримінальних справ. Облаштування зазначених додаткових залів проведено в діючих приміщеннях судів, шляхом перепланування (поділу) вже існуючих залів або інших приміщень, у тому числі за рахунок робочих кабінетів працівників апарату суду.

Протягом звітнього року працівниками департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини були проведені моніторингові візити, у тому числі до приміщень Царичанського районного суду Дніпропетровської області, Центрально-міського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області, Ірпінського міського та Яготинського районних судів Київської області, Уманського міськрайонного суду Черкаської області та Придніпровського районного суду міста Черкаси.

За результатами моніторингових візитів, апеляційними судами та ТУ ДСА України вживаються заходи щодо реалізації наданих рекомендацій.

Так, станом на 01.01.2017 камери для обвинувачених (підсудних), засуджених є у 25 (100%) апеляційних судах, а також у 412 (70%) місцевих загальних судах. Разом з тим, усі приміщення судів, де це технічно є можливим, потребують вжиття додаткових заходів, пов'язаних зі збільшенням розміру та кількості камер, облаштування вентиляції або її модернізації, обладнання, у разі можливості, окремих входів та під'їзних майданчиків тощо.

Протягом 2016 року камери для обвинувачених (підсудних), засуджених облаштовано в приміщеннях апеляційного суду Луганської області та місцевих загальних судах: Апостолівському районному суді Дніпропетровської області; Мар'їнському районному та Краснолиманському міському судах Донецької області; Іршавському, Міжгірському, Свалявському, Хустському районних та Мукачівському міськрайонному судах Закарпатської області; Заводському районному суді

м. Запоріжжя; Коломийському міськрайонному суді Івано-Франківської області; Онуфріївському районному суді Кіровоградської області; Таращанському районному суді Київської області; Радехівському районному суді Львівської області; Дубровицькому районному суді Рівненської області; Глухівському міськрайонному суді Сумської області.

На підставі надісланої ТУ ДСА України інформації підготовлено аргументовані відповіді Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини.

3.2. Доступ до приміщень судів маломобільних груп населення

Одним з основних завдань для системи правосуддя є розроблення та впровадження комплексу заходів щодо забезпечення умов для перебування в апеляційних і місцевих загальних судах обвинувачених (підсудних), засуджених, їх участі в судових засіданнях, а також забезпечення доступу до приміщень судів МГН, у тому числі інвалідів усіх категорій, і створення для них у приміщеннях судів відповідних умов.

Забезпечення доступності будівель судів і судової процедури для людей з інвалідністю та інших соціальних категорій населення є складовою нагальної проблеми судової влади – забезпечення судів належними приміщеннями.

У 2016 році ДСА України спільно із судами та ТУ ДСА України вживалися заходи щодо покращення в цьому напрямі існуючої ситуації, у тому числі з урахуванням потреб МГН.

За результатами узагальнення, слід зазначити, що судами й ТУ ДСА України на місцях вживаються заходи стосовно забезпечення доступності приміщень судів і судової процедури для МГН.

В усіх судах визначено відповідальних осіб (у деяких судах запроваджено посаду "помічника людини з інвалідністю"), до кола обов'язків яких належить надання МГН, у тому числі особам з інвалідністю, допомоги під час ознайомлення з документами, написанні заяв, клопотань або інших процесуальних документів, їх супроводження в приміщенні суду тощо.

Для осіб з вадами зору здійснюється дублювання інформації шрифтом Брайля. Встановлюються інформаційні покажчики про напрям руху для МГН, пандус, кнопка виклику; дублюються таблички з назвою суду, графіком його роботи, назвами основних приміщень (зал судових засідань, канцелярія, приймальня тощо). Виконується маркування перепадів рівнів (підлоги, порогів, сходинок) контрастною (жовтого кольору) фарбою або застосуванням фактурного матеріалу покриття.

Також у судах, у разі відсутності приміщень, пристосованих для ознайомлення з матеріалами справ осіб з інвалідністю, вживаються організаційні заходи зі створення для них відповідних умов шляхом виділення тимчасового робочого місця в кабінетах працівників апарату суду.

Для осіб з інвалідністю та МГН в переважній більшості судових установ забезпечено можливість виклику представника апарату суду або служби охорони. На вході до будівель, де розміщуються суди, встановлено кнопки виклику з табличками або кнопки виклику з переговорним пристроєм, у деяких судах у наявності система відеоспостереження (відеонагляду). У разі можливості канцелярія, приймальня, зали судових засідань розміщуються на рівні першого поверху.

Питання архітектурної доступності приміщень судових установ для людей з інвалідністю перебуває на постійному контролі ДСА України.

При цьому, одним із головних чинників успішного вирішення питання забезпечення судів приміщеннями, які відповідатимуть визначеним нормам, залишається належний рівень забезпечення державою фінансовими ресурсами, у тому числі виділення капітальних видатків для проведення робіт з будівництва, реконструкції та капітального ремонту.

Для покращення навичок спілкування та роботи з особами з особливими потребами, які звертаються до суду за захистом своїх прав, НШС України спільно з Проектом USAID "Справедливе правосуддя", Регіональним громадським фондом "Право і Демократія" і ДСА України, розроблено та успішно запроваджено навчальну програму для працівників апаратів судів з підвищення рівня спілкування з такими особами. Протягом 2016 року викладачами-тренерами, у тому числі працівниками ДСА України для працівників судів Вінницької, Житомирської, Київської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Харківської, Черкаської, Чернігівської областей та міста Києва були проведені відповідні семінари у форматі інтерактивних лекцій та тренінги.

З метою збільшення кількості працівників апаратів судів, підготовлених до спілкування з особами з інвалідністю та кількості фахівців, залучених судами для забезпечення ефективної комунікації працівників суду з такими особами, ДСА України запропонувала НШС України включити до Типових планів підготовки керівників апаратів судів з питань спілкування з особами з інвалідністю із залученням громадських об'єднань осіб з інвалідністю.

Так, за пропозицією ДСА України, НШС України до навчальних програм на 2017 рік включено теми:

до Стандартизованої програми підготовки голів і заступників голів місцевих загальних судів – "Застосування Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та комунікативно-психологічних аспектів і навиків взаємодії із цими людьми, професійної етики в роботі з людьми з інвалідністю та МГН. Особливості застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя";

до плану підготовки керівників апаратів місцевих та апеляційних судів – "Система національного захисту прав людини: забезпечення права на життя, протидія катуванню чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню. Забезпечення права на справедливий суд. Міжнародний досвід. Застосування положень Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, ратифікованої Указом Президії ВР № 3484-ХІ від 26.01.87".

3.3. Заміна загороджень, що відокремлюють обвинувачених (підсудних, засуджених) від складу суду та присутніх громадян

З метою реалізації положень КПК України в частині заміни в судах загальної юрисдикції металевих загороджень, які відокремлюють підсудних від складу суду та присутніх громадян, на загородження із скла чи органічного скла ДСА України ініційовано та проведено роботу стосовно внесення змін до ДБН України В.2.2-26:2010 "Будинки і споруди. Суди".

Згідно з ДБН України В.2.2-26:2010 "Будинки і споруди. Суди" (зі змінами) та наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 "Про затвердження Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів" дозволяється в залах судових засідань для розгляду кримінальних справ у місцевих загальних та апеляційних судах одночасне використання стаціонарних металевих загороджувальних ґрат та загороджень зі спеціального захисного скла.

На виконання Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, з метою реалізації положень КПК України в частині заміни в залах судових засідань для розгляду кримінальних справ судів загальної юрисдикції металевих загороджень, які відокремлюють підсудних від складу суду й присутніх громадян, на загородження зі скла чи органічного скла відбувається поступово в межах бюджетних асигнувань на відповідний рік.

На сьогодні в залах судових засідань для розгляду кримінальних справ апеляційних та місцевих загальних судів проведено заміну 524 існуючих

стаціонарних металевих загороджень на загородження зі спеціального захисного скла: в апеляційних судах – 68 загороджень, у місцевих загальних судах – 456. Роботи в цьому напрямі будуть продовжені у 2017 році.

4. Забезпечення безпеки суддів та охорони приміщень

Основними пріоритетними напрямками організаційного забезпечення безпеки суддів та працівників апаратів судів є охорона приміщень судів та підтримання громадського порядку в судах.

Законом України "Про Національну поліцію" внесені зміни до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо утворення підрозділів відомчої воєнізованої охорони Державної судової адміністрації України (у зв'язку з ліквідацією спеціалізованих підрозділів органів Міністерства внутрішніх справ України "Трифон").

Наказом ДСА України від 23.10.2015 № 181 утворено Державну установу "Служба судової охорони", затверджено статут зазначеної установи, а також визначено її місцезнаходження.

Державну установу "Служба судової охорони" 03.11.2015 зареєстровано в Єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб-підприємців.

ДСА України наказом від 06.11.2015 № 191 затверджено Положення про Державну установу "Служба судової охорони", яке погоджено з МВС України.

ДСА України 11.02.2016 погоджено проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298" (щодо питань оплати праці

працівників Державної установи "Служба судової охорони") із технічними корективами зазначеного проекту постанови.

Крім того, з метою неухильного виконання Конституції України, Закону України "Про судоустрій і статус суддів", Закону України "Про Національну поліцію" ДСА України, починаючи з вересня 2015 року, систематично зверталася до Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України та Міністерства внутрішніх справ України з питань продовження охорони судів підрозділами Національної гвардії України та Національної поліції України до початку функціонування в повному обсязі відомчої воєнізованої охорони ДСА України.

Листом від 20.08.2015 № 11-15126/15 ДСА України звернулася до Прем'єр-міністра України з проханням надати доручення Міністерству внутрішніх справ України передати матеріально-технічні бази спеціального підрозділу судової міліції "Грифон" до ДСА України та надати доручення Міністерству фінансів України опрацювати можливість передачі бюджетних призначень на 2015 рік від МВС України до ДСА України та передбачити в Державному бюджеті України на 2016 рік окрему бюджетну програму для створення та належного функціонування відомчої воєнізованої охорони ДСА України

Листом від 14.09.2015 № 11-15925/15 ДСА України звернулася до МВС України щодо передачі матеріально-технічних баз спеціального підрозділу судової міліції "Грифон" до ДСА України та передачі бюджетних призначень на 2015 рік від МВС України до ДСА України.

Рада суддів України та ДСА України спільним листом від 09.10.2015 № 9рс-516/15, № 10-16846/15 звернулися до Прем'єр-міністра України з проханням доручити Міністерству внутрішніх справ України до фактичного утворення та початку повного функціонування відомчої воєнізованої охорони ДСА України забезпечувати гарантовану Конституцією та законами України належну охорону судів, суддів, учасників судового процесу відповідними підрозділами Міністерства внутрішніх справ України на безоплатній основі.

Спільним листом від 06.11.2015 № 10-17655/15 Голова Конституційного Суду України, Голова Верховного Суду України, Голова Ради суддів України, Голова Вищої ради юстиції, Голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, голови вищих судів України та Голова ДСА України звернулися до Президента України щодо особистого втручання у вирішення питання фінансування відомчої воєнізованої охорони ДСА України.

За ініціативою ДСА України МВС України на розгляд Кабінету Міністрів України внесений проект постанови про забезпечення охорони судів, інших органів та установ судової системи, а також установ судових експертиз, яку прийнято Урядом 09.11.2015 за № 906.

У черговий раз листом від 18.11.2015 № 17-18030/15 ДСА України звернулася до Прем'єр-міністра України про невиконання постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2015 № 906.

Крім того, на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2015 № 906 ДСА України розроблено проект Тимчасового порядку охорони судів, інших органів та установ судової системи, а також установ судових експертиз та проект наказу про його затвердження МВС України, який було надіслано до МВС України листом від 19.11.2015 № 17-18057/15. Опрацьовані МВС України проекти згаданих вище документів надійшли до ДСА України лише 03.12.2015 для погодження. ДСА України 08.12.2015 було погоджено проект Тимчасового порядку охорони судів, інших органів та установ судової системи, а також установ судових експертиз та проект наказу про його затвердження з застереженнями.

Проект Тимчасового порядку охорони судів, інших органів та установ судової системи, а також установ судових експертиз та проект наказу про його затвердження 16.01.2016 ДСА України було повторно погоджено без зауважень.

У свою чергу, МВС України наказ про затвердження тимчасового порядку охорони судів, інших органів та установ судової системи, а також установ судових експертиз, не зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Постанова Кабінету Міністрів України від 09.11.2015 № 906 всупереч статті 117 Конституції України не виконувалася та не виконується МВС України в повному обсязі. Більш того, за інформацією, яка надходить від керівників апаратів судів, керівництва ТУ ДСА України, від територіальних підрозділів Національної поліції України продовжують надходити попереджувальні листи про припинення в односторонньому порядку охорони приміщень судів або переведення їх на денний графік чергування.

ДСА України разом з Національною поліцією України підготувала проект спільного листа на Президента України щодо сприяння реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2015 № 906, який за підписом Голови ДСА України було передано на підпис Голові Національної поліції України і на сьогодні до ДСА України так і не повернувся.

ДСА України разом з Національною поліцією України підготувала спільний лист до начальників ТУ ДСА України та територіальних підрозділів Національної поліції України щодо гарантії продовження здійснення охорони судів підрозділами Міністерства внутрішніх справ України, але цей лист керівництво Національної поліції України погоджувати відмовилось.

У черговий раз листом від 17.02.2016 № 10-1262/16 ДСА України звернулася до Прем'єр-міністра України про невиконання постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2015 № 906.

Крім того, ДСА України листом від 18.02.2016 № 17-1296/16 звернулася до Міністра Кабінету Міністрів України з інформацією про невиконання постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2015 № 906.

10 березня 2016 року відбулася робоча зустріч з керівником Головного департаменту правової політики Адміністрації Президента

України, під час якої було наголошено на необхідності вирішення питання охорони судів, як такого, що гарантується Конституцією та законами України.

19 квітня 2016 року ДСА України в черговий раз звернулася до МВС України з листом про невиконання постанови Кабінету Міністрів України № 906 та проханням невідкладно надіслати проект Тимчасового порядку охорони судів, органів та установ судової системи, а також установ судових експертиз, розроблений до пункту 3 вищезазначеної постанови, на погодження до ДСА України.

Листом від 28.04.2016 № 10-3200/16 ДСА України звернулася до Прем'єр-міністра України про невиконання постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2015 № 906.

Верховною Радою України 2.06.2016 року прийнято Закон України № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів", який 16 липня 2016 року був опублікований у газеті "Голос України" (№ 132 – 133).

Пунктом 1 розділу XII "Прикінцеві та перехідні положення" цього закону визначено, що закон набирає чинності з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)", крім пункту 39 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування зазначеного закону.

21.07.2016 ДСА України звернулася до МВС України з листом про невиконання Міністерством пункту 39 розділу XII Закону України "Про судоустрій і статус суддів".

Відповідно до пункту 39 розділу XII вказаного закону тимчасово, на період до початку виконання в повному обсязі повноважень Служби судової охорони, підтримання громадського порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорону приміщень суду, органів та установ системи правосуддя, виконання функцій щодо державного забезпечення особистої безпеки суддів та членів їхніх сімей, працівників суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу здійснюється підрозділами Національної поліції України та Національної гвардії України.

Національна поліція України в листі від 23.05.2016, надісланому на адресу Адміністрації Президента України, та в листі від 04.08.2016, надісланому на адресу Кабінету Міністрів України, наголосила на неможливості виконання норм постанови Уряду від 09.11.2015 № 906 та Закону України від 02.06.2016 № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів" у зв'язку із некомплектом особового складу поліції та відсутністю додаткових коштів на послуги охорони. Єдиним вирішенням питання охорони судів Національна поліція України бачить укладання договорів між судами та поліцією охорони, використовуючи при цьому грошові кошти, які надходять до спеціального фонду Державного бюджету України (більше ніж 1 млрд грн, що значно перевищує розрахунки на утворення та функціонування Служби судової охорони).

4 серпня 2016 року ДСА України на виконання підпункту 4 пункту 45 розділу XII Закону України "Про судоустрій і статус суддів" надіслала на адресу Кабінету Міністрів України перелік судів, органів та установ

системи правосуддя, охорона яких здійснюється підрозділами Національної поліції України та Національної гвардії України, для затвердження в установленому порядку, а 31.08.2016 аналогічний пакет документів було надіслано до Міністерства юстиції України.

10 серпня 2016 року у приміщенні ДСА України відбулася зустріч керівництва ДСА України з керівництвом МВС України та Національної поліції України щодо вирішення проблеми з охороною судів. Під час наради керівниками правоохоронних органів було в черговий раз наголошено на пропозиції забезпечувати охорону судів виключно на договірних засадах.

Листами від 19.09.2016 № 10-6725/16 та від 26.09.2016 № 17-6897/16 ДСА України звернулася до МВС України про невиконання норм Закону України "Про судоустрій і статус суддів".

7 жовтня 2016 року Консультативна місія ЄС та проект ЄС "Підтримка реформи у сфері юстиції в Україні" ініціювали проведення круглого столу з усіма зацікавленими сторонами із залученням міжнародних та національних експертів з метою розгляду можливих підходів до забезпечення судової безпеки в Україні, враховуючи кращі практики ЄС, визначення кроків, необхідних для забезпечення повної реалізації положень Закону "Про судоустрій та статус суддів" щодо створення Служби судової охорони.

27.10.2016 голови Верховного Суду України, Вищої ради юстиції, Ради суддів України, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Державної судової адміністрації України були вимушені звернутися зі спільним листом до Прем'єр-міністра України.

Керівниками органів судової влади було надіслано завізований усіма зазначеними посадовими особами проект постанови Кабінету Міністрів України про затвердження переліку судів, органів та установ системи правосуддя, охорона яких здійснюється підрозділами Національної поліції України та Національної гвардії України, також проект розподілу між органами, що входять до системи Міністерства внутрішніх справ України судів, органів та установ системи правосуддя, підтримання громадського порядку та охорону приміщень яких буде здійснюватися Національною поліцією України та Національною гвардією України. Крім того ще одним додатком до проекту постанови є Перелік судів, які територіально знаходяться в населених пунктах, у зоні проведення АТО, та в населених пунктах на тимчасово окупованій території України.

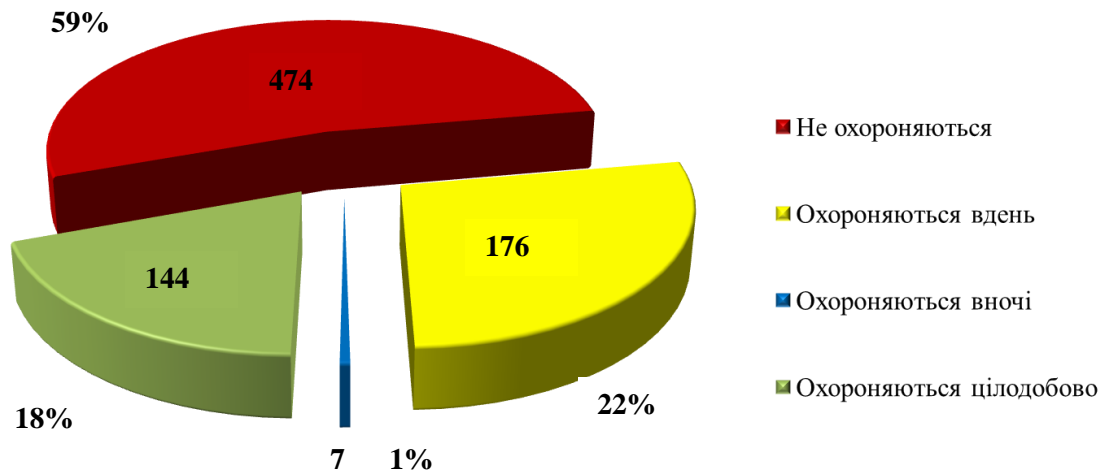
Суди, інші органи та установи у системі правосуддя на сьогодні розташовані у 801 приміщенні, з них:

474 (59%) будівлі не охороняються взагалі;

176 (22%) будівель – тільки вдень;

7 (1%) будівель – лише вночі;

144 (18%) будівель – забезпечується цілодобовою охороною підрозділами Національної поліції України.

Кількість будівель судів та органів системи правосуддя, що підлягають охороні – 801

5. Кадрова робота та кадрове забезпечення

Відповідно до вимог статті 19 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" ДСА України визначає кількість суддів у судах.

Так, протягом 2016 року до Ради суддів України направлялися матеріали щодо зменшення чисельності штатних посад суддів місцевих та апеляційних судів – на 35 [5]¹ одиниць, а саме:

зменшення кількості суддів у 28 судах, з них: в 15 місцевих судах на 20 посад (у 12 місцевих загальних судах на 13 одиниць, в окружному адміністративному суді на 1 посаду, у 2 господарських судах на 6 посад); у 4 апеляційних судах на 28 посад суддів (у 2 апеляційних загальних судах на 12 одиниць; в апеляційному адміністративному суді на 13 посад, в апеляційному господарському суді на 3 посади);

збільшення кількості суддів у 5 місцевих загальних судах на 13 посад.

Також за погодженням з Радою суддів України було визначено кількість суддів в новоутвореному Херсонському міському суді в кількості 46 посад суддів (наказ ДСА України від 05.02.2016 № 27).

Відповідні зміни внесені до наказів ДСА України від 15.10.2014 № 133 "Про визначення кількості суддів у місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, міст Києва та Севастополя, Апеляційного суду Автономної Республіки Крим", від 14.05.2012 № 52 "Про визначення кількості суддів в адміністративних судах України".

Штатна чисельність посад суддів місцевих та апеляційних судів станом на 1 січня 2017 року складала 8673 [8708] посади судді, з них:

місцевих судів – 6285 [6291] посад;

апеляційних судів – 2388 [2417] посад.

¹ Тут і далі показники 2016 року подані в порівнянні з відокремленими в дужках аналогічними показниками попереднього періоду 2015 року, наприклад 5285 [6534].

Фактична кількість суддів місцевих та апеляційних судів станом на 1 січня 2017 року склала 6099 [7139] осіб, з них:

місцевих судів – 4817 [5361] осіб;
апеляційних судів – 1282 [1778] особи.

Кількість вакантних посад суддів місцевих та апеляційних судів станом на 1 січня 2017 року складала 2574 [1569] посади, що становило 29,7 [18]% від штатної чисельності посад суддів місцевих та апеляційних судів, з них:

місцевих судів – 1468 [930] вакантних посад;
апеляційних судів – 1106 [639] вакантних посад.

За узагальненими даними чисельність штатних посад суддів місцевих та апеляційних судів станом на 01.01.2017 в порівнянні з аналогічним показником 2016 року зменшилася на 35 посад (0,4%); фактична чисельність зменшилася на 1040 осіб (14,6%); кількість вакантних посад збільшилася на 1005 посад суддів (64%).

Станом на 01.01.2017 штатна чисельність апаратів місцевих та апеляційних судів складала 29583 [31873] посади. Фактична чисельність працівників апаратів місцевих та апеляційних судів – 25093 [24866] посади, що становило 84,8 [78]% від загальної кількості таких посад.

У порівнянні з 01.01.2016 штатна чисельність апаратів місцевих та апеляційних судів станом на 01.01.2017 зменшилася на 2290 посад (7,2%). Кількість працюючих працівників апаратів місцевих та апеляційних судів за цей період збільшилася на 227 осіб (0,9%).

Кількість вакантних посад працівників апаратів місцевих та апеляційних судів станом на 01.01.2017 – 4490 [7007] посад, що складало 15,2% [22%] від загальної кількості посад працівників апаратів місцевих та апеляційних судів, тобто зменшилася на 2517 [36%].

Упродовж звітної періоду забезпечувалося ведення роботи з кадрами та здійснювалося документальне оформлення проходження державної служби керівниками апаратів апеляційних судів, вищих спеціалізованих судів та Верховного Суду України, їх заступниками.

ДСА України постійно опрацьовувалися документи та видавалися відповідні накази про призначення на посади керівників апаратів та їх заступників Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів, апеляційних судів та звільнення їх з посад, присвоєння рангів державного службовця.

За 2016 рік всього призначено 13 [28] керівників апаратів судів та їх заступників, звільнено з посад — 6 [10], присвоєно ранги державних службовців 95 [13] керівникам апаратів та їх заступникам, тобто більше на 82 особи.

У 2016 році проводилася робота щодо приведення у відповідність присвоєних відповідно до Закону України від 16.12.1993 № 3723-ХІІ "Про державну службу" рангів державних службовців керівників апаратів Верховного Суду України, вищих спеціалізованих та апеляційних судів і їх заступників, до рангів, встановлених згідно із Законом України від 10.12.2015 № 889-VIII "Про державну службу".

У зв'язку з введенням в дію Закону України від 10.12.2015 № 889 - VIII "Про державну службу", Порядку проведення конкурсу на заміщення посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 № 246, у ДСА України було затверджено новий склад конкурсної комісії ДСА України (наказ ДСА України від 16.06.2016 № 116). Розроблено та наказом ДСА України від 15.08.2016 № 167 затверджено вимоги до осіб, які претендують на зайняття посад керівника апарату апеляційного суду та його заступника, що відносяться до категорії "Б" посад державної служби, а також наказом ДСА України від 22.12.2016 № 304 затверджено ситуаційні завдання для кандидатів на зайняття зазначених вакантних посад.

За 2016 рік виготовлено та видано 20 [29] посвідчень керівникам і заступникам керівників апаратів апеляційних та вищих спеціалізованих судів.

У 2016 році завершено проведення перевірки відповідно до Закону України "Про очищення влади" щодо керівників апаратів Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів, апеляційних судів та їх заступників (окрім 8 керівників апаратів судів та їх заступників).

Встановлено, що до даних осіб не застосовуються заборони, визначені частиною третьою та четвертою статті 1 Закону України "Про очищення влади". Відповідну інформацію розміщено на веб-сайті ДСА України.

Організовано подання декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік керівниками апаратів апеляційних судів та їх заступниками відповідно до статті 12 Закону України від 7 квітня 2011 № 3206-VI "Про засади запобігання і протидії корупції" за формою, що додається до названого Закону.

Керівниками апаратів апеляційних судів і їх заступниками у 2016 році подано 86 [79] декларацій (копії декларацій), які долучені до їхніх особових справ.

У 2016 році здійснено організаційні заходи щодо проведення щорічної оцінки виконання керівниками апаратів апеляційних судів та їх заступниками покладених на них обов'язків і завдань за 2015 рік. Усього щорічну оцінку пройшли 27 [27] керівників апаратів судів та 30 [31] заступників керівників апаратів апеляційних судів.

З них за результатами щорічної оцінки отримали оцінку "висока" 23 [22] керівники апаратів судів, 24 [22] – заступники керівників апаратів судів, оцінку "добра" – 4 [4] керівники апаратів судів, 4 [9] – заступники керівників апаратів судів, оцінку "задовільна" керівники апаратів не отримували [1], 2 [0] – заступники керівників апаратів судів.

Розглянуто 1 подання голови суду про висловлення недовіри керівнику апарату апеляційного суду зборами суддів відповідного суду.

У 2016 році керівники апаратів судів та їх заступники за поданнями голів судів до дисциплінарної відповідальності не притягувались [1].

На виконання Плану заходів щодо реалізації Державною судовою адміністрацією України Закону України від 02.06.2016 № 1401-VIII "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)" та Закону

України від 02.06.2016 № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів", затвердженого наказом ДСА України від 28.07.2016 № 154, розроблено проект Типового положення про апарат суду з урахуванням норм Законів України від 02.06.2016 № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів" і від 10.12.2015 № 889-VIII "Про державну службу".

У ДСА України було запроваджено та введено в дію Єдину інформаційно-аналітичну систему обліку кадрів "Кадри WEB", здійснено організаційні заходи щодо наповнення судами даних розділів системи щодо працівників апаратів судів та суддів.

Здійснюється організаційне забезпечення роботи системи з наданням доступу до програми відповідальним особам та зняття доступу. Відповідно до електронних повідомлень судів, які надходять на електронну адресу адміністратора системи відповідно до наказу ДСА України від 03.09.2015 № 163, щоденно забезпечується надання доступу у зв'язку зі зміною відповідальних осіб згідно з наказами судів або заміною старих сертифікатів електронних цифрових підписів відповідальних осіб на нові, надсилаються відповіді про надання доступу на кожне повідомлення або кожен запит суду про роботу із системою.

На виконання пункту 15.2 наказу ДСА України від 04.03.2016 № 42 "Про виконання Орієнтовного плану роботи Ради суддів України на перше півріччя 2016 року" оновлено Правила поведінки працівників суду, текст нової редакції направлений листом від 27.07.2016 № 8-5357/16 на затвердження до Ради суддів України.

ДСА України розроблено проект Порядку формування, ведення, обліку та зберігання особових справ суддів, який затверджено наказом ДСА України від 20.05.2016 N 97, згодом на виконання рішення Ради суддів України від 04.02.2016 № 5 підготовлені Методичні рекомендації із заповнення особових карток форми П-2С, що затверджені наказом ДСА України від 07.07.2016 № 134.

Відповідно до пункту 4 частини четвертої статті 153 Закону України від 02.06.2016 № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів" Голова ДСА України утворює відповідні конкурсні комісії з проведення конкурсу на зайняття вакантних посад категорій "Б" і "В" державної служби в судах, органах та установах системи правосуддя (далі – конкурсні комісії).

У період з 17.11.2016 (дата видачі першого наказу) по 31.12.2016, Головою ДСА України видано 88 наказів щодо утворення конкурсних комісій: 87 наказів щодо утворення конкурсних комісій в судах, а також наказ щодо утворення конкурсної комісії у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України.

На виконання вимог підпункту 1 пункту 14 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про забезпечення права на справедливий суд" у звітному періоді ДСА України завершила роботу щодо створення та передачі до ВККС України суддівських досьє з інформацією щодо суддів. Так, у 2015 році підготовлено та передано ВККС України суддівські досьє всіх суддів Верховного Суду України, вищих спеціалізованих та апеляційних судів у кількості 2171 досьє. У 2016 році

створено й передано 5 288 [318] матеріалів суддівських досьє з інформацією щодо суддів місцевих судів.

У 2016 році відомчими заохочувальними відзнаками ДСА України нагороджено 254 [200] працівників місцевих, апеляційних, вищих спеціалізованих судів та Верховного Суду України, у тому числі Подякою ДСА України відзначено 137 [127] працівників судів, Почесною грамотою ДСА України – 82 [66], Нагрудним знаком "Знак пошани" – 35 [6], цінним подарунком 0 [1].

За звітний 2016 рік відзначені державними нагородами 19 [5] осіб, з них:

Почесною грамотою Кабінету Міністрів України – 1 [0] особа;
нагороджено відзнакою Президента України – ювілейною медаллю "25 років незалежності України" – 15 осіб [0];
орденом "За заслуги" III ступеня – 1 [1] особа;
присвоєно почесні звання "Заслужений юрист України" та "Заслужений економіст України" – 2 [3] особам.

Також, протягом 2016 року ДСА України виготовлено 1190 [1290] посвідчень суддів. Різниця між виготовленими посвідченнями у 2016 році в порівнянні з 2015 роком пояснюється прийняттям Верховною Радою України Постанови від 21.05.2015 № 479-VIII "Про обрання суддів" та проведенням виборів голів судів та їх заступників у 2015 році.

Упродовж 2016 року ДСА України проводилася робота щодо створення належних умов для підвищення кваліфікації працівників апаратів судів місцевих та апеляційних судів.

З метою організації процесу підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації керівників апаратів судів та їх заступників ведеться співпраця з цих питань з НШС України, іншими установами та організаціями, у тому числі міжнародними. Так, протягом звітного 2016 року підготовку пройшли 5912 [5826] працівників апаратів судів.

Щороку 40 [40] керівників апаратів місцевих та апеляційних судів і їх заступників беруть участь у Навчальній програмі з питань судового адміністрування.

Крім того, на виконання договорів, укладених між ДСА України та вищими навчальними закладами, протягом 2016 року було забезпечено організацію проходження практики в місцевих та апеляційних судах 3244 [3970] студентів з 13 [14] вищих навчальних закладів, що на 18% менше ніж у 2015 році. Така діяльність ДСА України виконує профорієнтаційну функцію для майбутніх фахівців, які згодом стануть надійним кадровим резервом апаратів судів.

У 2016 році укладено нові договори про проходження практики студентів з 3 вищими навчальними закладами: Київський національний торговельно-економічний університет, Київський університет імені Бориса Грінченка, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана.

6. Договірна та претензійно-позовна робота

У 2016 році з метою створення належних умов для здійснення правосуддя судами ДСА України та ТУ ДСА України укладено 11 036 договорів, з яких: на користь судів – 10 411 договорів, на користь ДСА України – 103 договори та на користь ТУ ДСА України – 522 договори.

Укладення ДСА України та ТУ ДСА України відповідних договорів здійснювалося за наявності відповідних потреб та в межах видатків державного бюджету на 2016 рік.

Під час укладення договорів ДСА України та ТУ ДСА України дотриманні вимоги чинного законодавства, зокрема ЦК України, ГК України, Закону України "Про здійснення державних закупівель", Положення про порядок ведення договірної роботи в Державній судовій адміністрації України та її територіальних управліннях, затвердженого наказом ДСА України від 18.05.2015 № 62, та інших нормативно-правових актів, що регулюють порядок укладання й виконання договорів.

Упродовж 2016 року ДСА України здійснювалося супроводження та забезпечення належного представництва інтересів ДСА України у відповідних судах, спрямоване на захист гарантованих Конституцією та законами України прав та інтересів громадян, суспільства й держави.

Так, протягом звітнього року забезпечено представництво інтересів та методичне забезпечення у 2215 судових провадженнях, в яких стороною у справі виступали ДСА України або її територіальні органи, що на 815 справ менше ніж у 2015 році.

У зв'язку з прийняттям постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України "Про Довідку щодо результатів вивчення та узагальнення практики застосування адмінсудами положень Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у справах щодо визначення розміру заробітної плати працівників апарату судів" від 05.02.2016 збільшилася кількість судових справ, що стосуються стягнення заробітної плати працівниками апаратів судів.

ДСА України у вище вказаній категорії справ підготовлено заяву про перегляд постанови Вищого адміністративного суду України від 25.02.2016 з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 237 КАС України та успішно забезпечено представництво ДСА України та її територіальних органів у Верховному Суді України.

Зокрема, постановою Верховного Суду України від 13.07.2016 у справі № 820/4653/15 про проведення перерахунку заробітної плати – задоволено заяву Територіального управління ДСА України у Харківській області.

Крім того, постановами колегією суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України від 12.07.2016 у справі № 820/4648/15 та від 13.07.2016 у справі № 818/3372/15 відмовлено в задоволенні позовних вимог працівників апаратів судів до ТУ ДСА України щодо здійснення перерахунку заробітної плати.

У зв'язку з проведенням АТО на території Донецької та Луганської областей у звітному році з'явилася нова категорія справ, пов'язана із закінченням шестимісячного терміну прикріплення переведених суддів, передбаченого пунктом 10 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про забезпечення права на справедливий суд".

Необхідно зазначити, що з прийняттям Тимчасового порядку фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам та організаціям Донецької та Луганської областей постановою Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 № 595, категорія справ щодо виплати заробітної плати суддям та працівникам апаратів судів, які знаходяться на непідконтрольній території України, знайшла своє продовження упродовж 2016 року.

Однією із категорій справ, в яких ДСА України здійснювалося представництво – виплата вихідної допомоги суддям в розмірі 10 місячних заробітних плат за останньою посадою.

Враховуючи обґрунтовану позицію ДСА України у рішеннях Вищого адміністративного суду України від 01.03.2016 у справі № 806/2442/15 (К/800/51838/15), від 12.07.2016 у справі № 823/5238/15 (К/800/12620/16), від 09.08.2016 у справі № 820/1330/16 (К/800/15822/16), від 04.10.2016 у справах № 820/1498/16 (К/800/17188/16), № 820/916/16 (К/800/17202/16), № 820/2056/16 (К/800/17180/16), від 18.10.2016 у справах № 818/2712/15 (К/800/52210/15), № 826/15732/15 (К/800/6281/16) суд дійшов висновку, що позовні вимоги до ДСА України та її територіальних управлінь щодо нарахування та виплати суддям вихідної допомоги задоволенню не підлягають.

Варто зазначити, що ДСА України вживалися заходи щодо виконання рішень зобов'язального характеру, що набрали законної сили, але не виконані у встановленому раніше порядку і способом. Так, проведено робочу зустріч із ДКС України, а також робочу нараду з Департаментом державної виконавчої служби Міністерства юстиції України щодо напрацювання механізму взаємодії в процесі виконання судових рішень зобов'язального характеру про стягнення коштів, боржником за якими є державний орган, зокрема, ДСА України та її територіальні органи та суди.

Упродовж звітнього року ДСА України систематично опрацьовувалися матеріали виконавчих проваджень, боржником за якими є ДСА України, її територіальні органи та суди України, що перебувають на виконанні в органах державної виконавчої служби та провадження за якими не закрито.

З метою виконання судових рішень зобов'язального характеру, боржником за якими є ДСА України, її територіальні органи та суди України, захисту порушених прав позивачів та запобігання порушення бюджетного законодавства, ДСА України зверталася до судів із заявами про зміну чи встановлення способу й порядку виконання судового рішення, які у справах № 2а-7326/09/2670, № 2а-11240/11/2670, № 2а-11108/11/2670, № 686/13200/15а, № 2а-8369/08/1570 були задоволенні шляхом стягнення коштів з бюджетної програми 0501150 "Виконання рішень судів на користь суддів" відповідно до Закону України "Про гарантії держави щодо

виконання судових рішень" та Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 № 845.

У справах, де задоволено зазначені заяви, ДСА України направлено листи до відділу примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України щодо повернення виконавчих листів стягувачам для пред'явлення їх до ДКС України. У свою чергу, до ДКС України направлено листи щодо виконання рішень за рахунок коштів бюджетної програми 0501150 "Виконання рішень судів на користь суддів", головним розпорядником якої є ДСА України.

ДСА України здійснювала заходи щодо забезпечення оперативної реєстрації в автоматизованій системі "Реєстр судових справ Державної судової адміністрації України" документів, що містять інформацію стосовно судових справ, в яких учасниками судового процесу виступають ДСА України та/або ТУ ДСА України.

На виконання наказу ДСА України від 03.11.2016 № 224 "Про запровадження автоматизованої системи діловодства "ДО – ДСА" та Реєстру судових справ ДСА України" (зі змінами) ДСА України та ТУ ДСА України введено до Реєстру судових справ близько 3000 справ.

У звітному періоді надавалися роз'яснення у вигляді інформаційних листів та методичних рекомендацій з питань застосування окремих положень чинного законодавства, забезпечувалося надання матеріалів судової практики, необхідних для використання в роботі ТУ ДСА України.

7. Нормотворча робота

Упродовж 2016 року ДСА України було підготовлено 3 проекти законів, тоді як упродовж 2015 року ДСА України було підготовлено 6 проектів законів:

1. Проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо нормотворчого забезпечення функціонування судової системи України".

2. Проект Закону України "Про внесення зміни до статті 21 Закону України "Про державну таємницю".

3. Проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про державну службу" щодо особливостей функціонування державної служби в апаратах судів та в інших органах судової системи України" (лист Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (від 25.04.2016 № 04-29/15-1670), про реєстрацію законопроекту. Реєстраційний № 4489 від 21.04.2016.

Упродовж 2016 року ДСА України було підготовлено 6 проектів постанов Кабінету Міністрів України, тоді як упродовж 2015 року ДСА України підготовлено 1 проект постанови Кабінету Міністрів України:

1. Надано пропозиції до Порядку виплати винагороди та відшкодування витрат на проїзд і наймання житла, виплати добових народним засідателям і присяжним за час виконання ними обов'язків у суді,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2002 року № 1506 (лист Прем'єр-міністрові України від 24.05.2016 № 10-3830/16).

Станом на 30.09.2016 дане питання врегульовано статтею 68 Закону України від 02.06.2016 № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів". Зокрема, ДСА України підготовлено Порядок виплати винагороди та відшкодування витрат, виплати добових присяжному за час виконання ним обов'язків у суді та затверджено наказом ДСА України від 05.09.2016 № 198.

2. Проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 01.07.1996 № 710 "Про затвердження Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів" (лист до Міністерства юстиції України від 24.06.2016 № 10-4648/16).

3. Проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін у додатки до постанови Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 № 292" щодо прирівняння до посад спеціалістів державних органів посад існуючих в апаратах судів (лист Прем'єр-міністрові України від 25.04.2016 № 10-3134/16).

4. Проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін в постанову Кабінету Міністрів України від 20.04.2016 № 298" щодо оплати праці та соціальних гарантій помічників суддів та наукових консультантів (лист Прем'єр-міністрові України від 25.04.2016 № 10-3134/16).

5. На виконання вимог частини шостої статті 150 Закону України від 02.06.2016 № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів", враховуючи рішення XIII з'їзду суддів України від 13.11.2015 "Про діяльність Державної судової адміністрації України у 2014 році та 9 місяців 2015 року", ДСА України розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до Регламенту Кабінету Міністрів України" (лист Прем'єр-міністрові України від 14.09.2016 № 10-6534/16).

6. На виконання вимог частини шостої статті 150 Закону України від 02.06.2016 № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів", ДСА України розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України "Про посадові оклади державних службовців судів, органів та установ системи правосуддя" (лист Прем'єр-міністрові України від 23.09.2016 № 10-6873/16).

Крім того, відповідно до статті 68 Закону України від 02.06.2016 № 1402-VIII "Про судоустрій і статус суддів" ДСА України розроблено Порядок виплати винагороди та відшкодування витрат, виплати добових присяжному за час виконання ним обов'язків у суді, який визначає процедуру нарахування, виплати винагороди та відшкодування витрат,

виплати добових присяжному, затверджений наказом ДСА України від 05.10.2016 № 198.

У звітному році ДСА України опрацьовано та підготовлено пропозиції до 63 нормативно-правових актів з наданням ґрунтовних пропозицій та зауважень, що надійшли до ДСА України для відповідного погодження та візування, тоді як за 2015 рік було опрацьовано лише 37 нормативно-правових актів.

Також, ДСА України брала безпосередню участь при опрацюванні проекту Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)" та проекту Закону України "Про судоустрій і статус суддів", які було прийнято Верховною Радою України 02.06.2016, а також проекту Закону України "Про Вищу раду правосуддя".

8. Контроль за фінансово-господарською діяльністю розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня

У 2016 році проведено 11 планових та 16 позапланових контрольних заходів.

Планові аудити відповідності, ефективності та фінансові аудити проведено в наступних установах системи правосуддя:

Національній школі суддів України;

Територіальних управліннях ДСА України в Київській (два контрольні заходи) та Черкаській областях;

Чернігівському, Миколаївському, Закарпатському та Дніпропетровському окружних адміністративних судах;

Апеляційному суді Одеської області;

Господарських судах Тернопільської та Чернівецької областей.

Крім того, у зв'язку з надходженням на адресу ДСА України звернень установ і громадян та враховуючи невідкладність дослідження порушених у скаргах питань, ДСА України проведено позапланові контрольні заходи, а саме:

з метою розгляду звернення адвоката Шипіка А. В. від 10.02.2016 № 207/С проведено позаплановий невиїзний аудит відповідності окремих питань у Краматорському міському суді Донецької області;

у зв'язку з отриманням листа Львівського апеляційного господарського суду від 23.03.2016 № 06-15/22/16, з метою своєчасного реагування на проблеми, що виникають під час виконання покладених на об'єкт аудиту завдань, здійснено позаплановий аудит відповідності, ефективності та фінансовий аудит у Львівському апеляційному господарському суді;

з метою розгляду скарг Чешева О. С. (від 08.04.2016 № Ч484-16 та від 23.05.2016 № Ч600-16) і Храброва Є. П. (від 18.04.2016) проведено позаплановий аудит відповідності окремих питань у Солом'янському районному суді міста Києва;

у зв'язку з отриманням звернення Голови Таращанського районного суду Київської області від 01.07.2016 № 01-05/135/216-вих та звернення

Голови Переяслав-Хмельницького міськрайонного суду Київської області від 14.11.2016 №1-03/177/2016, проведено позапланові аудити відповідності та фінансовий аудит окремих питань у Територіальному управлінні Державної судової адміністрації України в Київській області;

у зв'язку з отриманням листа Територіального управління Державної судової адміністрації України в Миколаївській області від 21.07.2016 № 4/2-1025/16 щодо виявлених порушень фінансово-трудової дисципліни в Жовтневому районному суді Миколаївської області, проведено позаплановий аудит відповідності та фінансовий аудит окремих питань у Територіальному управлінні Державної судової адміністрації України в Миколаївській області;

у зв'язку з отриманням листа Ради суддів України від 20.07.2016 № 9рс-379/16 щодо розгляду заяви Коркіяйнен О. С. від 11.07.2016, проведено позаплановий аудит відповідності окремих питань в Апеляційному суді Черкаської області;

у зв'язку з отриманням листів Ради суддів України від 20.07.2016 № 9рс-378/16 та № 9рс-379/16 щодо розгляду питань, порушених у зверненнях Коркіяйнен О. С. та Сосновської Г. О. від 11.07.2016 проведено позаплановий аудит відповідності окремих питань в Уманському міськрайонному суді Черкаської області;

у зв'язку з отриманням листа Національного антикорупційного бюро України від 08.08.2016 № 03/1-191/26575 стосовно можливих порушень при проведенні автоматичного розподілу судових справ, проведено позаплановий аудит відповідності окремих питань у Котовському міськрайонному суді Одеської області;

з метою перевірки окремих питань, викладених в інформації ДП "ІСС, надісланої листом від 10.08.2016 № 2257/16-Вих, стосовно можливого втручання працівників апаратів судів в автоматизований розподіл судових справ, проведено позаплановий аудит відповідності окремих питань у Територіальному управлінні Державної судової адміністрації України в Одеській області та Київському, Малиновському, Приморському, Суворовському районних судах міста Одеси, Саратському та Ширяївському районних судах Одеської області;

у зв'язку з отриманням листа Державного підприємства "Санаторно-курортний лікувальний центр "Шкло" (вх. № 1-17516/160 від 20.09.2016) стосовно стягнення Державною фіскальною службою України коштів з рахунків підприємства для погашення податкового боргу, проведено позаплановий аудит відповідності, ефективності та фінансовий аудит окремих питань у ДП СКЛЦ "Шкло";

з метою перевірки окремих питань, викладених у листах Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя від 29.08.2016 №№ 04-29/18-3154, 04-29/18-3156, від 30.08.2016 № 04-29/18-3175, листа Комітету Верховної ради України з питань запобігання і протидії корупції від 13.09.2016 № 04-19/12-1626 (3-7), листа Ради суддів України від 19.09.2016 № 9 рс-407/16 щодо звернень Звягінцева В. І., Лисенка С. М., Шевчука Б. Г. стосовно можливих порушень при

проведенні автоматизованого розподілу відповідних справ у Київському районному суді міста Одеси;

у зв'язку з надходженням листів ДКС України від 09.09.2016 № 5-08/638-15346, Державної аудиторської служби України від 12.09.2016 № 25-14/188 стосовно розгляду заяви публічного акціонерного товариства "Сбербанк" від 30.08.2016 про загрозу втрати коштів (судового збору) Державним бюджетом України проведено позаплановий аудит відповідності окремих питань у Господарському суді міста Києва;

у зв'язку з отриманням листа Прокуратури Київської області від 30.09.2016 № 06/01/2-2875 вих-16 та з метою перевірки питань, викладених у скарзі Лисенка С. М., проведено позаплановий аудит відповідності окремих питань в апеляційному суді Київської області;

у зв'язку з надходженням заяви Лешко Л. Г. від 17.10.2016 щодо можливого втручання в автоматизовану систему документообігу проведено позаплановий невіізний аудит відповідності окремих питань в Апеляційному суді Івано-Франківської області;

у зв'язку з надходженням заяви Левченка В. М. від 28.10.2016 щодо можливого втручання в автоматизовану систему документообігу проведено невіізний позаплановий аудит відповідності окремих питань у Богунському районному суді міста Житомира.

Протягом 2016 року за результатами проведених аудитів виявлено фінансових порушень на загальну суму 29 281,4 тис грн, що на 7 867,9 тис грн менше, ніж у 2015 році.

Зазначене зменшення показника виявлених порушень пояснюється тим, що протягом 2016 року проведено 10 позапланових аудитів відповідності окремих питань, результати яких не пов'язані з виявленням фінансових порушень.

Загальний аналіз результатів контрольних заходів, здійснених упродовж 2016 року, свідчить, що більшість фінансових порушень законодавства все ще мають системний характер та повторюються з року в рік.

Найбільш характерними за обсягами порушень у 2016 році є:

зайве нарахування заробітної плати та суддівської винагороди в сумі 1666,5 тис грн;

недотримання порядку планування та виконання кошторису видатків у сумі 1740,0 тис грн;

недоотримання коштів на загальну суму 1097,8 тис грн (а саме: судового збору в сумі 181,5 тис грн та недоотримання штрафних санкцій за невиконання умов договорів у сумі 282,9 тис грн);

проведення видатків бюджетних коштів на суму 3351,2 тис грн з порушенням вимог Інструкції щодо застосування кодів економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333;

порушення з питань проведення процедур закупівель за державні кошти на суму 1342,8 тис грн (зокрема, виявлено поділ предмета закупівлі з

метою уникнення процедур закупівель за державні кошти на загальну суму 1286,6 тис грн);

неефективне використання бюджетних коштів на суму 7148,7 тис грн;
збитки від неналежного виконання будівельних робіт на суму 282,9 тис грн;

інші незаконні витрати ресурсів у сумі 29,1 тис грн;

інші порушення фінансової дисципліни, що не призвели до збитків на суму 12622,4 тис грн (зокрема, заниження в обліку вартості активів на суму 6730,2 тис грн, завищення в обліку вартості активів на суму 4982,9 тис. грн та порушення ведення бухгалтерського обліку на суму 545,0 тис грн).

Крім того, внаслідок некваліфікованих управлінських дій посадових осіб об'єктів контролю не використано та повернуто до бюджету асигнувань у 2015 році на суму 134,3 тис. гривень.

Враховуючи виявлені істотні порушення законодавства в частині ведення автоматизованого діловодства судів, складання та затвердження внутрішніх нормативних документів, неефективного управління бюджетними коштами, відсутності контролю зі сторони керівників установ за станом фінансово-господарської діяльності, за результатами проведення контрольних заходів матеріали справ по 5 аудиторам передано до правоохоронних органів, з них:

1) до Генеральної прокуратури України – справи по 4 аудиторам, а саме:
аудит відповідності окремих питань в Уманському міськрайонному суді Черкаської області, проведений у рамках планового аудиту відповідності, ефективності та фінансового аудиту в Територіальному управлінні Державної судової адміністрації України у Черкаській області;

позаплановий аудит відповідності та фінансовий аудит окремих питань у Територіальному управлінні Державної судової адміністрації України в Миколаївській області;

позаплановий аудит відповідності окремих питань в Уманському міськрайонному суді Черкаської області.

За результатами розгляду матеріалів аудиту відповідності окремих питань в Уманському міськрайонному суді Черкаської області слідчим відділом прокуратури Черкаської області 26.07.2016 внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань № 4201625000000162 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 376-1 Кримінального кодексу України.

позаплановий аудит відповідності та фінансовий аудит окремих питань у Територіальному управлінні ДСА України в Київській області

За результатами проведеного аудиту виконання будівельних робіт у Переяслав-Хмельницькому міськрайонному суді та інших місцевих судах Київської області встановлено, що внаслідок прийняття неефективних управлінських рішень, бездіяльності, а також відсутності внутрішнього контролю за дотриманням законності та ефективності використання бюджетних коштів, з вини начальника Територіального управління Державної судової адміністрації України в Київській області Бадахова Н. Я. нанесено збитків державному бюджету в сумі 1 199 253,87 гривні.

2) до Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України – справа по 1 аудиту (плановий аудит відповідності, ефективності та фінансовий аудит у Територіальному управлінні Державної судової адміністрації України в Київській області).

За даними аналізу матеріалів аудиту, проведеного в Територіальному управлінні Державної судової адміністрації України в Київській області, Головним управлінням по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України заведено оперативно-розшукову справу категорії "Перевірка" № 712 від 17.08.2016.

Виявлені в ході проведення аудитів порушення є здебільшого типовими й спостерігаються на переважній більшості об'єктів аудиту, це:

1) низький рівень організації та стану бухгалтерського обліку, внутрішнього контролю (відсутні або складені з порушенням вимог чинного законодавства Положення про відділ бухгалтерського обліку, посадові інструкції працівників цього відділу, Положення про облікову політику, Правила документообігу та технології обробки облікових даних, первинні документи без підписів тощо);

2) недотримання вимог чинного законодавства під час здійснення розрахунків з підзвітними особами (правильність оформлення розпорядчих документів на відрядження та відшкодування понесених у ньому витрат);

3) порушення правильності та повноти розрахунків з оплати праці (помилки при розрахунках суддівської винагороди в частині розмірів обмеження у 2014 році, при обчисленні середньої заробітної плати для оплати відпусток, матеріальних допомог працівникам, оформлення розпорядчих документів щодо виплати матеріальної допомоги на оздоровлення суддям та працівникам апарату (особливо в територіальних управліннях), виплата робітникам матеріальної допомоги на оздоровлення в розмірі посадового окладу та матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань у розмірі середньомісячного заробітку тощо);

4) порушення в обліку та збереженні матеріальних цінностей (правильність відображення в обліку орендованого майна, що призводить до заниження або завищення в обліку вартості активів, неефективне використання матеріальних цінностей, формальне проведення інвентаризації тощо);

5) порушення дотримання вимог чинного законодавства щодо застосування процедур та укладання угод під час закупівлі товарів, робіт та послуг за державні кошти (порушення при складанні Річних планів закупівель, недостовірність даних, поданих у Звіті форми № 1-торги, трапляються випадки здійснення поділу предмета закупівлі на частини з метою уникнення застосування вимог Закону України "Про здійснення державних закупівель");

6) недотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 № 65 "Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету" та Заходів щодо економного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання місцевих і апеляційних судів загальної юрисдикції, Державної судової адміністрації України та її

територіальних управлінь, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України, затверджених наказом ДСА України від 23.05.2014 № 81 (у частині тимчасового припинення встановлення доплат за виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника та мінімізації витрат на службові відрядження).

Як вбачається з аналізу порушень і недоліків, прослідковується тенденція щодо недостатнього контролю з боку керівників за ефективністю діяльності установи загалом та виконання окремо поставлених задач.

Унаслідок зазначеного, мають місце ряд порушень і недоліків (ризиків) майже на всіх рівнях діяльності установ, а саме: при плануванні та організації роботи, веденні кадрової, обліково-статистичної роботи, діловодства, збереженні й обліку основних засобів та інших активів тощо.

Також, у рамках проведених за 2016 рік контрольних заходів, ДСА України здійснено аудити відповідності щодо дотримання вимог чинного законодавства в частині розподілу судових справ на 16 об'єктах контролю, підчас яких досліджено 58 062 справи щодо правильності автоматизованого розподілу між суддями.

Аналізуючи результати проведених заходів, можна зробити висновок, що, як у 2015 році, так і за 2016 рік, мають місце окремі недоліки та порушення при проведенні автоматизованого розподілу судових справ та внесення даних до ЄДРСР. Зокрема: порушення строків реєстрації вхідної кореспонденції в автоматизованій системі та автоматизованого розподілу процесуальних документів, випадки проведення розподілу справ особами, не визначеними відповідними наказами керівника апарату суду, не внесення до КП "Д-3" електронних примірників наказів щодо відряджень суддів та не підкріплення проведення повторного розподілу справ відповідними електронними розпорядженнями керівника апарату, засвідченими електронним підписом тощо.

Крім того, у 2016 році встановлено факти внесення змін в дані щодо учасників судового розгляду.

Указані недоліки організації ведення судового діловодства свідчать про недостатність внутрішнього контролю керівниками апаратів судів, неналежний рівень виконавської дисципліни тощо.

9. Стан обліково-статистичної роботи та огляд даних судової статистики

Упродовж 2015 – 2016 років у місцевих та апеляційних судах знаходилося на розгляді майже 7,5 млн справ і матеріалів. Динаміка кількості справ та матеріалів, що знаходилися на розгляді в місцевих та апеляційних судах у 2015 – 2016 роках представлена в таблиці.

Види судів	Знаходилося на розгляді справ і матеріалів (перебувало в провадженні), тис.		
	2015	2016	Темпи приросту (+/-), %
Місцеві загальні	2 962,4	2 930,7	-1,1
Апеляційні	317,6	316,7	-0,3
Окружні адміністративні	198,6	147,9	-25,5
Апеляційні адміністративні	117,0	87,6	-25,1
Місцеві господарські	170,9	144,4	-15,5
Апеляційні господарські	40,0	35,1	-12,3
ВСЬОГО	3 806,5	3 662,4	-3,8

Дані судової статистики свідчать про незначне зменшення загального обсягу надходження справ і матеріалів до судів. Прослідковується подальше скорочення справ, що розглядаються окружними та апеляційними адміністративними судами. Так, у 2016 році до зазначених судів надійшло на 25% адміністративних справ менше, ніж у 2015 році. Також на 17,7% менше у порівнянні з 2015 роком надійшло справ, що розглядаються в порядку господарського судочинства.

Динамічно обсяг надходження справ і матеріалів до місцевих та апеляційних судів у 2015–2016 роках представлено в таблиці.

Види судів	Надійшло справ і матеріалів, тис.		
	2015	2016	Темпи приросту (+/-), %
Місцеві загальні	2 710,8	2 658,4	-1,9
Апеляційні	298,8	296,1	-0,9
Окружні адміністративні	177,5	125,5	-29,3
Апеляційні адміністративні	91,6	76,2	-16,8
Місцеві господарські	140,8	114,7	-18,5
Апеляційні господарські	36,5	31,2	-14,5
ВСЬОГО	3 456,0	3 302,1	-4,5

Загалом за 2015 – 2016 роки судами першої та апеляційної інстанції розглянуто майже 6,6 млн справ і матеріалів (98,2% від загальної кількості, що надійшли до судів, або 88,8% від загальної кількості, що знаходилися на розгляді в судах). Незважаючи на кадровий дефіцит суддів, який утворився у другій половині 2016 року, судами розглянуто 96,7% справ, що надійшли на розгляд упродовж 2016 року. Структурно обсяг розглянутих справ і матеріалів представлено в таблиці.

Види судів	Розглянуто справ і матеріалів, тис.			
	2015	темпи провадження*, %	2016	темпи провадження*, %
Місцеві загальні	2 685,8	99,1	2 563,5	96,4
Апеляційні	296,5	99,2	293,2	99,0
Окружні адміністративні	176,3	99,3	114,9	91,6
Апеляційні адміністративні	105,3	115,0	75,6	99,2
Господарські місцеві	141,3	100,4	114,2	99,6
Господарські апеляційні	36,1	98,9	31,3	100,3
ВСЬОГО	3 441,3	99,6	3 192,7	96,7

* *питома вага розглянутих справ від справ, що надійшли у звітному році.*

Сформовано та зведено звіти про розгляд місцевими та апеляційними судами загальної юрисдикції за формами №№ 1, 1-1, 1-Л, 1-МС, 1-1-ОП, 2-А, 2-АС, 2-Ц, 3, 4, 21, 21-1, 22-А, 22-Ц, 23, а також звіти про стан судимості в Україні за формами 6, 7, 8 та про справляння судового збору за формою 10.

Копії звітів надано Верховному Суду України, вищим спеціалізованим судам, Державній службі статистики України, Генеральній прокуратурі, Раді національної безпеки України, Верховній Раді України та іншим заінтересованим органам.

З урахуванням показників звітності підготовлено:

інформацію про навантаження на суддів місцевих загальних судів України, а також про середньомісячне надходження справ і матеріалів на одного суддю місцевого загального суду (у розрізі регіонів); аналітичні таблиці про стан здійснення правосуддя, роботу судів та суддів (навантаження) по кожному регіону в розрізі судів та узагальнені по Україні за 2016 рік у порівнянні з 2015 роком; огляд стану здійснення правосуддя.

Зазначені аналітичні матеріали розміщені на офіційному веб-порталі "Судова влада України". Також на веб-порталі розміщено зведену звітність.

Окремо сформовано та зведено кварталні звіти за формами №№ 1-Л, 1-1-ОП та 10.

Щомісячно узагальнюється інформація щодо застосування окремих норм КПК України судами першої та апеляційної інстанцій при розгляді кримінальних проваджень.

З питань нормативного забезпечення функціонування й удосконалення обліково-статистичної роботи в судах, діловодства та організації роботи з питань судової статистики проведено такі заходи:

з метою вдосконалення статистичної звітності про здійснення правосуддя, а також формування відомостей для суддівського досьє, головам апеляційних, місцевим спеціалізованим та начальникам ТУ ДСА України надіслано спільний лист Голови Ради суддів України та Голови

Державної судової адміністрації України (від 04.03.2016 № 9рс-173/16, 15-1715/16) щодо надання пропозицій. З урахуванням узагальнених пропозицій підготовлені проекти форм звітності (оперативна квартальна);

розроблено проект Інструкції з діловодства в судах загальної юрисдикції України (крім Верховного Суду України). Упродовж 2016 року відбулися засідання робочої групи щодо обговорення проекту нової інструкції з діловодства в судах. Доопрацьований проект направлено для надання пропозицій судам та ТУ ДСА України. Пропозиції узагальнено та підготовлено нову редакцію Інструкції з діловодства в судах першої та апеляційної інстанцій;

для вдосконалення архівної роботи в місцевих та апеляційних судах України, зокрема, процесів формування процесуальної та управлінської документації, її експертизи цінності, підготовки та передавання до архіву місцевого та апеляційного суду, забезпечення збереженості документів архівного фонду суду, їх передання на зберігання до державних архівних установ та архівних відділів міських рад, а також їх відбору для знищення, підготовлено проект Інструкції з архівної роботи в місцевих та апеляційних судах. Зазначений проект направлено до судів та ТУ ДСА України листом ДСА України від 26.05.2016 № 15-3968/16. Надіслані судами пропозиції узагальнено.

За підтримки Проекту USAID "Справедливе правосуддя" у I півріччі 2016 році проводилися заключні етапи дослідження з визначення чисельності суддів, необхідної для обробки справ та збалансування навантаження на суддів. За результатами проведених заходів представлено Звіт щодо визначення коефіцієнтів навантаження на суддів та складності справ спеціалізованих судів та судів апеляційної інстанції. Отримані результати, представлені у Звіті, підтверджено науковим експертним висновком Інституту економіко-правових досліджень НАН України від 10 травня 2016 року.

Звіт та експертний висновок були розглянуті на засіданні Раді суддів України. Рішенням Ради суддів України від 09.06.2016 № 46 затверджено рекомендовані показники середніх витрат часу на розгляд справ та коефіцієнтів складності справ за категоріями для суддів місцевих та апеляційних судів.

Сформовано інформацію про кількість справ та матеріалів, що надійшли на розгляд до місцевих судів (місцевих загальних, окружних адміністративних, місцевих господарських судів), розглянутих та залишок нерозглянутих справ за 2015 рік (за даними звітів та в "умовних" справах), а також прогнозованої кількості справ і матеріалів на 2016 рік та на 2017 – 2018 роки. При визначенні "умовних" справ використовувалися рекомендовані показники середніх витрат часу на розгляд справ, розроблені експертами проекту USAID.

У рамках спільного проекту Ради Європи та Європейського Союзу "Підтримка реформ у сфері юстиції" з метою здійснення оцінки ефективності судів надано міжнародним експертам інформацію про

виконання бюджету суду, кількість справ та кількість суддів в місцевих та апеляційних судах загальної юрисдикції за 2012 – 2015 роки.

ДСА України постійно здійснюються заходи з методично-навчальної роботи, зокрема, надаються методичні рекомендації щодо ведення діловодства та архіву, складання й подання звітів про стан розгляду справ і матеріалів, з питань роботи з програмно-технологічними засобами обробки первинних документів обліку та звітів.

10. Міжнародна діяльність

Протягом 2016 року ДСА України співпрацювала з міжнародними проектами, що фінансуються донорами й направлені на підтримку реформування системи правосуддя України, зокрема надання підтримки в організаційному забезпеченні діяльності судів, передусім отримання коштів на комп'ютеризацію та автоматизацію в судах, навчання працівників апаратів судів, а також широке інформування громадськості про заходи, що відбуваються в органах судової влади.

ДСА України є одним з учасників низки програм і проектів за фінансової підтримки Європейської Комісії (ЄК)/Ради Європи (РЕ), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та Міністерства міжнародних справ Канади, що фінансуються донорами й направлені на підтримку реформування судової системи в Україні.

Упродовж 2016 року ДСА України співпрацювала з такими міжнародними проектами:

Проектом Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) "Справедливе правосуддя" (з жовтня 2016 року Програма "Нове правосуддя") із впровадження дистанційного навчального курсу з комунікації для працівників судів; у реалізації грантової програми з проведення аудиту доступності судів для людей з особливими потребами; із залучення іноземних фахівців за напрямками, що потребували додаткового опрацювання; у проведенні опитувань відвідувачів суду з метою оцінки рівня задоволеності громадян за методологією карток громадянського звітування; у співпраці із вдосконалення судової статистики; у проведенні третьої навчальної програми із судового адміністрування; у встановленні в судах інформаційно-платіжних терміналів.

За підтримки Проектів USAID протягом 2016 року делегації представників органів судової влади з робочим візитом відвідали суди Боснії та Герцеговини з метою обміну досвідом із запровадження та ефективної роботи "Електронного суду" та здійснили навчальну поїздку до Сполучених Штатів Америки.

З 1 жовтня 2016 року розпочав роботу новий проект USAID "Нове правосуддя". Проект "Нове правосуддя" є продовженням співпраці між ДСА України та агентством США з міжнародного розвитку USAID, що тривала попередні дев'ять років через проекти "Верховенство права", "Справедливе правосуддя", що були спрямовані на запровадження реформ системи

правосуддя України. Пріоритетними напрямками співпраці ДСА з "Новим правосуддям" визначено реалізація проекту "Електронний суд" у всіх судах, розробка єдиної програми планування та обліку в судах, а також програми обліку матеріальних цінностей та нерухомого майна, вирішення інших питань, що сприятимуть вдосконаленню системи судочинства.

Інструментом зовнішньої допомоги ТАІЕХ (Technical Assistance Information Exchange), що надається Європейською Комісією для обміну інформацією з метою розбудови інституціональної спроможності, необхідної для адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу.

Проектом ЄС "Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні" з питань посилення незалежності, ефективності та професіоналізму судової влади в Україні. Зокрема, у жовтні 2016 року Проектом "Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні" у співпраці з експертом Проекту ЄС Адісом Ходжічем представлено нову методику обчислення ефективності роботи судів.

Проектом РЄ-ЄС "Підтримка впровадженню судової реформи в Україні" щодо підтримки в розробці та прийнятті конституційних та інших законодавчих змін, що відносяться до питань судової реформи в Україні.

Місією Міжнародного Валютного Фонду в Україні. У рамках перебування експертів Місії Міжнародного Валютного Фонду ДСА України було проведено ряд зустрічей з питань судового збору.

Українсько-канадським Проектом підтримки судової реформи (SJRP) у покращенні комунікацій судової влади з громадськістю та ЗМІ, підвищенні якості надання судових послуг та адміністрування судів, в інституційному зміцненні ДСА України, судової статистики, бюджетуванні судової системи.

Використання успішного міжнародного досвіду у сфері запровадження ефективно функціонуючої системи організаційного забезпечення діяльності судів сприятиме процесу реформування судової влади в Україні.

11. Організаційне забезпечення діяльності органів суддівського самоврядування

Одним із напрямків роботи Державної судової адміністрації України відповідно до статті 149 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" є забезпечення належних умов діяльності органів суддівського самоврядування в межах повноважень, визначених цим Законом.

Від ефективності роботи органів суддівського самоврядування залежить стан здійснення судочинства в державі, дотримання гарантій забезпечення незалежності та недоторканності судів і функціонування інших органів судової влади.

Діяльність органів суддівського самоврядування сприяє створенню належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної діяльності судів і суддів, утверджує незалежність суду, забезпечує захист суддів від втручання в судову діяльність, а також підвищує рівень роботи з кадрами в системі судів.

У 2016 році ДСА України організовано та забезпечено проведення:

15 засідань Ради суддів України;

16 засідань голів Комітетів Ради суддів України.

Більшість питань, розглянутих Радою суддів України за звітний період, стосувалися забезпечення організаційної єдності функціонування органів судової влади; зміцнення незалежності судів та суддів, захисту від втручання в їх діяльність; здійснення контролю за організацією діяльності судів та інших органів у системі судової влади; нормативного забезпечення функціонування автоматизованої системи документообігу в судах; фінансування, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення судів; організації роботи з інформаційного наповнення і функціонування офіційних веб-сайтів загальних судів на офіційному веб-порталі "Судова влада України" та інших питань організації діяльності судів загальної юрисдикції. Особливу увагу приділено питанню щодо забезпечення захисту суддів, працівників апарату суду та їх сімей у зоні АТО.

Також організовано проведення:

круглого столу-професійної дискусії на тему: "Захист верховенства права – обов'язок судді" (11 лютого 2016 року);

засідання робочої групи з доопрацювання Порядку та методології кваліфікаційного оцінювання суддів (11 березня 2016 року);

першого засідання робочої групи з питань підготовки до розробки Методології з виміру прогресу здійснення реформи у сфері юстиції в Україні (21 березня 2016 року);

семінару – презентації звіту "Управління ефективністю роботи судів" (28 березня 2016 року);

зустрічі членів Ради суддів України з Виконавчим Директором Національного суддівського інституту Канади з приводу початку планування канадсько-українського проекту "Підтримка судової реформи в Україні" (18 – 19 квітня 2016 року);

навчального семінару на тему "Застосування системи оцінювання роботи суду (СОРС)" (22 – 23 червня 2016 року);

Крім того, у звітному 2016 році, відповідними робочими групами Ради суддів України було проведено вивчення організаційної діяльності та забезпечення Апеляційного суду Черкаської області, Дніпровського районного суду міста Херсона та Токмацького районного суду Запорізької області.

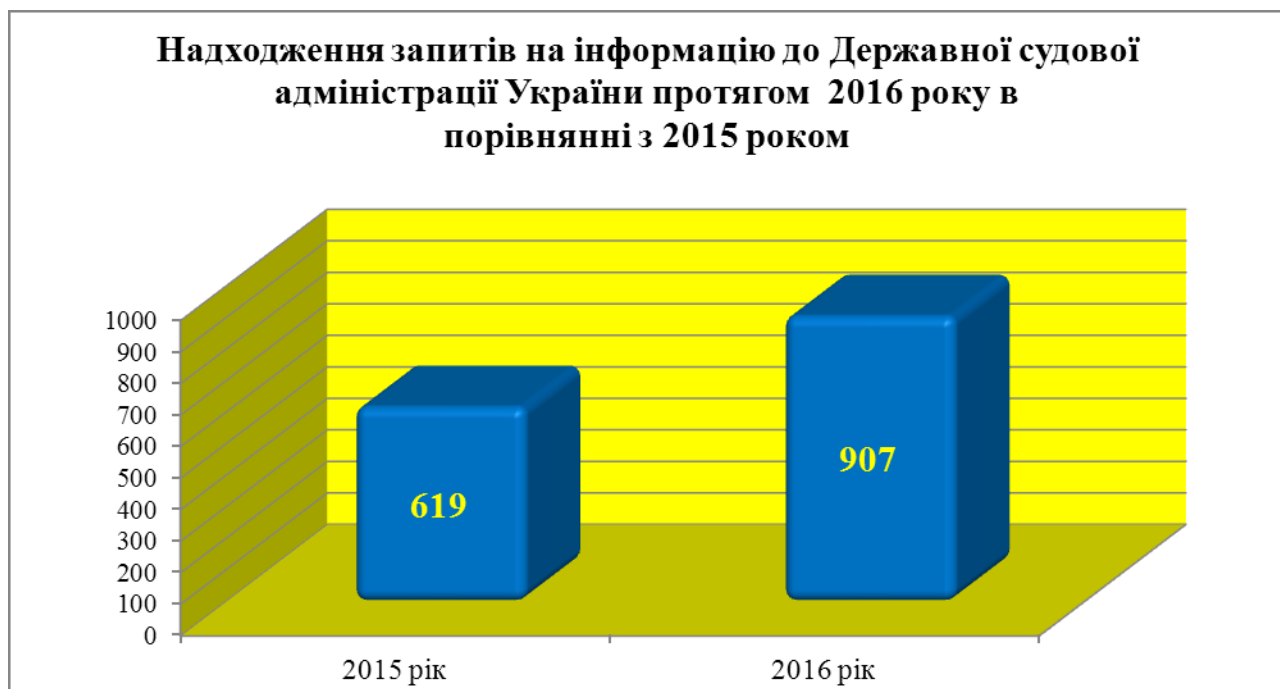
12. Робота із запитами на публічну інформацію та зверненнями громадян

Станом на 1 січня 2017 року до ДСА України в порядку, передбаченому Законом України "Про доступ до публічної інформації", надійшло 907 запитів на публічну інформацію, що на 288 запитів або на 47% більше, ніж за 2015 рік (619).

Збільшення кількості запитів на інформацію пов'язане з проведенням в Україні судової реформи, запровадженої Стратегією реформування

судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015 – 2020 роки, схваленої Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015, прийняттям законів України "Про судоустрій і статус суддів" та "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)".

Забезпечуючи прозорість та відкритість діяльності органів системи правосуддя, ДСА України розглянула всі отримані запити на інформацію у строки, передбачені статтею 20 Закону України "Про доступ до публічної інформації", та надала обґрунтовані відповіді в межах повноважень, визначених Законом України "Про судоустрій і статус суддів".

Із загальної кількості запитів на інформацію, що надійшли протягом звітного періоду, 548 запитів отримано електронною поштою, 285 – засобами поштового зв'язку, 65 – на особистому прийомі, 8 – усно та 1 – факсом.

Протягом 2016 року запитувачі зверталися до ДСА України із запитом на інформацію з таких питань:

- надання статистичної інформації – 232 (25% від загальної кількості);
- надання інформації про внесення електронних копій судових рішень до ЄДРСР – 159 (17%);
- організації роботи судів – 137 (15%);
- реєстрації, розподілу, ведення справ в АСДС – 70 (8%);
- діяльності ДСА України – 48 (5%);
- призначення, обрання, повноваження, звільнення суддів та інших посадових осіб – 41 (5%);
- надання інформації про перебування справи в провадженні суду – 32 (4%);
- фінансового забезпечення судів та оплати праці працівників апаратів судів – 29 (3%);
- надання інформації про порядок сплати судового збору – 29 (3%);

штатної чисельності суддів та працівників апаратів судів – 25 (3%);
отримання копій декларацій про майновий стан і доходи суддів та інших посадових осіб – 8 (1%);
інших питань – 97 (11%).

Незважаючи на те, що ДСА України постійно розміщує на веб-порталі "Судова влада України" відповідну статистичну інформацію, за 2016 рік у порівнянні з 2015 роком збільшилася кількість запитів з питань надання статистичної інформації на 69 запитів (2015 рік – 163 запити, 2016 рік – 232 запити). Також суттєво збільшилася кількість запитів з надання інформації про внесення електронних копій судових рішень до ЄДРСР – на 53 запити (2015 рік – 106 запитів, 2016 рік – 159 запитів).

У 2016 році зменшилася кількість запитів з питань організації роботи судів (2015 рік – 151 запит, 2016 рік – 137 запитів); призначення, обрання, повноваження, звільнення суддів та інших посадових осіб (2015 рік – 88 запитів, 2016 рік – 41 запит) і фінансового забезпечення судів та оплати праці працівників апаратів судів (2015 рік – 40 запитів, 2016 рік – 29 запитів).

У 2016 році спостерігається тенденція до збільшення надходження запитів з питань: реєстрації, розподілу, ведення справ в АСДС (70 запитів); перебування справи в провадженні суду (32 запити); діяльності ДСА

України (48 запитів) і штатної чисельності суддів та працівників апарату суду (25 запитів).

До ДСА України у 2016 році надійшло 1 697 звернень громадян, що на 61 звернення менше, ніж в аналогічному періоді 2015 року (1 758 звернень).

Так, зокрема, щомісячні надходження звернень складали у 2016 році:

січень – 86;	липень – 142;
лютий – 139;	серпень – 166;
березень – 193;	вересень – 120;
квітень – 139;	жовтень – 119;
травень – 176;	листопад – 121;
червень – 145;	грудень – 151.

Із загальної кількості звернень громадян, що надійшли до ДСА України протягом 2016 року – 1186 (69%) становлять заяви, 501 (30%) – скарги та 10 (1%) – пропозиції.

На особистому прийомі в ДСА України було прийнято до розгляду у 2016 році 107 звернень громадян.

Протягом 2016 року громадяни зверталися зі скаргами до ДСА України з таких питань:

щодо неправомірних дій працівників апаратів судів – 199 (40% від загальної кількості скарг);

щодо неналежної організації роботи суду – 158 (32%);

щодо неправомірних дій суддів – 91 (18%);

щодо неналежної організації роботи ТУ ДСА України – 30 (6%);

інші питання – 23 (4%).

У 2016 році в порівнянні з 2015 роком:

збільшилася кількість скарг з питання щодо неправомірних дій працівників апаратів судів на 60 скарг (2015 рік – 139 скарг, 2016 рік – 199 скарг);

зменшилась кількість скарг з питань:

щодо неналежної організації роботи суду на 20 скарг (2015 рік – 178 скарг, 2016 рік – 158 скарг);

щодо неправомірних дій суддів на 22 скарги (2015 рік – 113 скарг, 2016 рік – 91 скарга);

щодо неналежної організації роботи ТУ ДСА України на 3 скарги (2015 рік – 33 скарги, 2016 рік – 30 скарг).

Із загальної кількості звернень (1 697) надійшло 393 (23%) звернення працівників апаратів судів України щодо оплати праці.

Із 1 697 звернень громадян, що надійшли до ДСА України протягом 2016 року, 663 (39%) звернення, відповідно до статті 7 Закону України "Про звернення громадян", надіслано за належністю в інші установи та організації для розгляду та надання відповідей авторам.

Забезпечення всебічного розгляду звернень громадян, порушених у них проблем, оперативне їх вирішення, задоволення конституційних прав та законних інтересів громадян є одним із пріоритетних завдань ДСА України.

13. Зв'язки з громадськістю та ЗМІ

З метою реалізації принципів відкритості та прозорості діяльності, а також гармонізації відносин судової влади та суспільства, забезпечення оперативного та об'єктивного висвітлення в ЗМІ діяльності органів судової

влади, а також розбудови мережі прес-секретарів судів, надання їм методичної допомоги, наприкінці 2014 року Радою суддів України створено прес-центр судової влади.

Реалізуючи означені заходи проводилася робота з підготовки та оновлення інформації на веб-порталі "Судова влада України", постійно здійснювалося супроводження публічних заходів, зокрема, брифінгів, прес-конференцій, семінарів, обговорень, відповідей на запити, надання методичної допомоги, інше.

Створено електронну базу контактів суддів-спікерів, прес-секретарів, систематично надаються судам методичні рекомендації щодо організації проведення брифінгів, конференцій та інших інформаційних заходів. Для прес-секретарів у судах розроблено та узагальнено методичні рекомендації, роз'яснено головні вимоги до написання та розповсюдження прес-релізів, організації роботи ЗМІ під час судових засідань, розроблено покрокові рекомендації щодо організації онлайн трансляцій судових засідань під час слухань суспільно-значимих справ.

Щодо онлайн трансляцій суспільно-значимих судових справ, то з часу їх запровадження на веб-порталі "Судова влада України" транслюється 22 судових засідання, тоді як у 2015 році транслювалася 1 справа.

Забезпечення принципу прозорості та відкритості в судових засіданнях відображено у звітах групи громадського спостереження ОЗОН за результатами моніторингу судових засідань он-лайн.

На основі онлайн трансляцій судових засідань громадське об'єднання "Вектор прав людини" реалізовує проект "Суд людською мовою", під час якого професійні адвокати, які не беруть участь у судовому засіданні, пояснюють громадянам перебіг слухань.

З 1 квітня 2016 року розпочав роботу новий сайт Ради суддів України, який було створено за підтримки Проекту USAID "Справедливе правосуддя". Додатком до нового сайту створено сторінку Ради суддів України в соціальній мережі Facebook та youtube-канал (за рік розміщено 34 відео-матеріали). Щоденно розміщується інформація про діяльність органів судової влади. Загалом розміщено близько 650 інформаційних повідомлень, 91 рішення Ради суддів України, 10 фотоальбомів.

Організовано та проведено 5 брифінгів голови Ради суддів України, 6 виїзних брифінгів для представників судової влади, у 2015 році проведено 4 брифінги.

Організовано присутність 37 представників ЗМІ (135 осіб) під час судового засідання у Святошинському районному суді міста Києва під час допиту Віктора Януковича.

Протягом 2016 року відбулося 5 тренінгів для прес-секретарів на тему: "Комунікативні інструменти в роботі судів: діалог суду та громади". Загалом у 2016 році участь у тренінгах взяли 115 працівників 95 судів загальної юрисдикції, ТУ ДСА України, регіональних відділень НШС України.

Для суддів-спікерів організовано й проведено тренінги на тему: "Зв'язки з громадськістю в судах". Загалом проведено 11 регіональних тренінгів для суддів-спікерів із загальною кількістю учасників 363 судді.

Введення посад суддів-спікерів та прес-секретарів у судах дозволило активніше інформувати громадськість та ЗМІ про судові засідання у справах, що мають суспільний інтерес, та надання інформації щодо розгляду інших справ і прийняті рішення, що свідчить про активізацію діяльності в налагодженні комунікацій між органами системи правосуддя та ЗМІ.

Державна судова адміністрація України

*01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5
тел. (044) 277-76-00, факс (044) 277-76-11, inbox@court.gov.ua*